

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Moč demagogije

R. Dorgeles, znani francoski pisatelj je tudi eden tistih intelektualcev, ki se je na lastne oči hotel prepričati kaj je z boljševiškim eksperimentom v Rusiji. O svojih vtisih in dognanjih je nedavno napisal knjigo (Vive la liberte!), ki je vzbudila veliko pozornost zaradi prostodušnosti, s katero ta drugače levo usmerjeni pisatelj odkriva dejansko stanje o boljševizmu. Tudi njemu se je godilo kakor Andreju Gidu in mnogim drugim zapadnjakom, ki so prišli v Rusijo, da bi obudovali pozemski paradiz, pa so korak za korakom odkrivali razmere, ki bi se jih sramoval vsak kulturni narod. Dorgeles je najbolj presenečen nad vse splošno revščino delovnih slojev, nad socialno neenakostjo v deželi enakosti in bratstva in nad lažnivostjo boljševiške propagande, ki z nepopisno drznostjo v popolnoma zlagani podobi predstavlja sovjetske razmere zunanjemu svetu, in obratno zunanji svet svojemu prebivalstvu. Potem, ko je bil v Sovjetiji, šele dobrega razume, zakaj dobe v Rusiji potne liste za inozemstvo izključno le dobro plačani komunistični agenti in zakaj tudi v Rusijo ne more kdorkoli. Pa tudi onim »turistom«, ki za nekaj tednov pridejo v Sovjetijo, ni lahko odkriti resnice, kajti Potemkin še ni izumrl. Pisec omenjene knjige je ostal dolgo časa tamkaj in si je ustvaril možnost, da je videl in slišal več, kakor pa so uradni krogi želeli. Neskončno je bilo njegovo presenečenje in razočaranje, ko je končno prišel do spoznanja, da je v prvi vrsti samo z lažnivo propagando mogoče vzdrževati režim, ki je nesramna potvorba duha resničnega človeškega bratstva, ki predstavlja brezdušno birokratično mašinerijo, ki je režim sužnosti, lakote in strahovanja, utopija, ki nasprotuje sleherni človečnosti in ki se hrani od samih laži.

Kar ugotavlja Dorgeles, ni osamljena trditev ljudi, ki so šli proučevat boljševizem zato, da bi ga blagoslovili, a so se potem, ko so videli dejansko stanje, zaradi resničnosti čutili prisiljene, da preklinjajo boljševiško utopijo. Mi pa moramo strmeti nad spretnostjo židovske komunistične propagande, ki je znala in še vedno zna trpeti milijone in milijone, da verujejo v ideje, ki jih razširja po svetu kominterni. Čudovita je moč propagande! Kakšnega junaka je komunistična propaganda n. pr. znala narediti iz Stalina! V luči te propagande ga vidimo vsak čas v drugi, vedno lepši svetlobi. V resnici je pa ta azijski despot pristen boljševik od nog do glave, le da je okretnejši kakor njegov nasprotnik Trocki, okretnejši in bolj neznajen kakor Lenin, večji oportunist kakor intelektualci boljševiške »stare garde«, ki jih je brez pomislekov dal pobiti. V svojem srcu goji prav takšno upanje na svetovno revolucijo kakor njegovi telmeči, ki jih je postavil pred puške. Le da je bil Stalin zmožen, da je v teku let dvajsetkrat premenil svoje stališče in da je propaganda znala ravno tolikokrat zapadni svet o Stalinovih namerah in zadržanju prevarati. Tu in tam je popustil vaji, da jih je kmalu na to tem bolj nategnil. V dobi nove ekonomske politike je bil nasprotnik kolektivizacije, nekaj let pozneje pa jo je sam poskušal do skrajnosti izvesti. Čeprav zaklet sovražnik religije, je nekaj časa pustil, da je znova zaživel versko življenje. Popi so se smeli zopet pokazati na ulici in lahkoverna Evropa je že ploskala, navdušena nad boljševiško obzirnostjo, ki da spoštuje krščanske etične vrednote. To je trajalo vse dotlej, dokler ni ista Evropa zvedela o novem, še krutejšem verskem preganjanju, rušenju cerkva, mučeništvu vernikov itd. Ko se je pričelo strahovito »čiščenje« v boljševiških vrstah, zopet ni manjkalo dobrohotnih navivnežev, ki so pogumno pričakovali »razvoja« na desno. Propaganda! V resnici pa nima Stalin nobene politične linije. Samodržec se le skuša varovati na desno in levo, Stalin se sploh ne bori za ideje, ampak za oblast in zato udari po slehernem, o katerem samo sumi, da bi mu mogoče biti nevaren. Stalin reže tiste glave, ki se dvignejo nad povprečno človeško maso. To je njegova politika. Zato je usmrtil Zinovjeva bila tako malo reakcionarna, kakor naj bi justifikacija Tuhačevskega bila revolucionarna. Stalin pobija nasprotnike iz oportunitizma zato, da se obdrži na oblasti in ne iz kake ideologije.

Pri Tacitu beremo, da človeški rod šteje le malo ljudi, večina so sužnji. To misel pogskega zgodovinarja bi mogli porabiti za današnji čas v tem smislu: da je le malo ljudi, ki bi si poleg umetno ustvarjenega javnega mnenja znali ustvariti samostojno mišljenje in sodbo o stvareh, ki jih v čisto določenem pravcu oblikuje in podaja spretna propaganda. Skoraj vsakdo je suženj tiste duševne hrane, ki se mu podaja na najbolj dozvozen in prepričevalen način. Mnogi se čudijo nad nevednostjo sovjetske mladine o ostali Evropi. Toda mi ji delamo krivico. Odkod pa naj zve resnico? Mi bi se kvečjemu lahko čudili nad svojo lastno nevednostjo in neorientiranostjo v mnogih vprašanjih, ki bi jih mogli bolje razumeti kakor pa razmere v Sovjetiji. Ako jih ne vidimo jasno, je kriva lažniva propaganda. Kako je bilo n. pr. težko celo nekaterim katoliškim krogom zavzeti krščanskim interesom odgovarjajoče stališče v španski državljanski vojni. Izmodrila jih ni niti strnjnost masonsko komunističnih krogov in njihovo od vsega početka zavzeto določeno stališče. Kolikšna je moč propagande se vidi iz tega, da more boljševizem še danes po vsej Evropi neovirano nastopati kot varuh demokracije, človeških pravic, ljudskih svobod, čvar narodne individualnosti in narodnostnih manjšin — in so ljudje, ki tej zlagani frazi nasedajo! Toda, kaj bi se čudili: saj isti sovjeti, ki delajo s sužnji in neusmiljeno zatirajo narodno samobitnost podjarmljenih narodov sede v Zenevi in krojijo pravico in moralo drugim državam! Toda in sprotna propaganda skrbi, da se o teh za sovjele neljubih vprašanjih sploh ne govori in da ima boljševiški zastopnik slej ko prej kar najodličnejše mesto v zboru narodov

Tragično za modernega človeka je, da je v dobi, ko imamo toliko knjig in dnevnega tiska, ko imamo brzolaj in radio, o objektivni resnici mnogo manj poučen kakor v prejšnjih dobah, ko vseh teh informativnih naprav še ni bilo. Še hujsja tragika je pa v tem, da ljudje neprimerno rajši verujejo lažem, izmišljotinam, klevetam kakor pa resnici. Kje je vzrok? Morda da laž in neresnica delata z mnogo večjim pompom in ropotom kakor resnica. Kar je slabega, se vsiljuje

732 let po Čingiskanu

Nova mongolska država „Mongolikuo“

Skupna borba Japoncev in Mongolov proti komunizmu

Tokio, 29. oktobra. TG. »Associated Press« poroča, da se je v Suijuanu, prestolnici velike severnokitajske pokrajine istega imena, ki se imenuje tudi »Notranja Mongolija«, začelo zasedanje velikega narodnega sveta, ki ga je po zasedbi te pokrajine po Japoncih eklical »Svet za vzdrževanje miru«, kot se imenuje Japoncem prijazno avtonomistično gibanje Mongolije. Zastopniki so prišli iz vseh krajev Notranje Mongolije in so si takoj dali nalogo, da sprejmejo tudi ustavo nove mongolske države, ki naj bi nosila ime Mongolikuo (država Mongolov) in bi obsegala pokrajini Suijuan in Čahar. Predsedstvo tega narodnega sveta bi imel voditi 71 letni mongolski knez Jun, ker pa je zbolel, je prevzel predsedstvo zborovanja mlajši knez Teh, o katerem tudi govorijo, da bo postal cesar nove države.

Narodni svet se bavi s pripravami za slovesno proglasitev neodvisnosti in z ustavo nove države. Te posle misli opraviti v nekaj dneh, nakar bo slovesno ustoličena nova vlada, ki ji bo vsaj v začetku predsednik knez Jun. »Svet za vzdrževanje miru« je izdal proglas na narod. Proglas nosi datum »V 732 letu po Čingiskanu« in je naslovljen na »pet bratskih narodov«, ki prebivajo v Aziji in ki naj se združijo za vzajemno borbo proti komunizmu. Proglas poziva nadalje prebivalstvo, naj takoj zamenja kitajske zastave z narodnimi mongolskimi zastavami in podpre novo samostojno oblast. Glede nove državne oblike pravi proglas samo to, da bo »podobna vladavini sosedne Mandžurije«. (Nova država bi obsegala ozemlje dvakrat tako veliko kot je Jugoslavija, a s silno redkim prebivalstvom — manj kot milijon duš.)

Tokio, 20. oktobra. Po poročilih agencije Domej iz Suijuana se je tamkaj večeraj ustanovila avtonomna mongolska vlada. Ta vlada ima pod svojo upravo Ulanhom, Silingoj in Kohavo ter mesti Suijuan in Paotao. Pokrajina Suijuan in Čahar se bosta za zdaj imenovali Kokho, glavno mesto pokrajine Suijuan bo pa spet dobilo ime Kokohoto. Nova vlada se bo v glavnem držala smernic boja proti komunizmu in sodelovanja z ostalimi svobodnimi državami na Daljnem vzhodu.

Tokio, 29. oktobra. TG. Vladna poročevalna agencija Domei poroča, da je dobila iz Mandžurije verodostojna poročila, da so davi dobro oboroženi sovjetski vojniki prekorčili mandžursko mejo in streljali na mandžurske obmejne posadke, ki imajo nalogo, da stražijo mejo ob reki Tumi. Mandžurski vojniki so odgovorili in se jim je posrečilo, da so sovjetske čete pogнали nazaj čez mejo.

Japonci prodirajo

Tiencin, 29. oktobra. AA. (Hava.) Japonske čete v pokrajini Šansi prodirajo na vzhod čez Jančekvansko sedlo, ki so ga večeraj zjutraj prekora-

Konferenca o Daljnem vzhodu

Nemčija odklonila udeležbo

Berlin, 29. oktobra. AA. (DNB) Nemški odgovor belgijski vladi se glasi:

Nemška vlada potrjuje belgijskemu poslanstvu sprejem verbalne note z dne 28. t. m., ki jo vabi na sestanek podpisnic pakta devetih držav, sklican 3. novembra v Bruslju. Nemška vlada popolnoma ceni prizadevanje, navedeno v verbalni noti, da se spor v vzhodni Aziji, ki ga je obžalovati, na prijateljski način hitro konča. Toda nemška vlada vidi iz vabila, da se bodo posvetovanja v Bruslju vršila na podlagi člena 7 pakta devetih držav in da bo zato predmet teh posvetovanj izvajanje tega pakta. Ker Nemčija ni pogodbenica stranke, želi nemška vlada dati na znanje, da je vsak trenutek pripravljena sodelovati pri akciji za mirno ureditev spora, kakor hitro se dožene, da obstoje zato neobhodno potrebni pogoji.

Tukajšnji politični krogi poudarjajo, da je za Nemčijo mnogo ugodnejše, da zavzame nevtralnost stališče v kitajsko-japonskem sporu. V tukajšnjih krogih popolnoma odobravajo japonsko politiko, ki stremi, kakor tu govore, za tem, da ustavi novo prodiranje boljševizma na Daljnem vzhodu, vendar se Nemčija ne želi odkrito izreči za Japonsko, ker bi Kitajci v tem videli sovražnost proti sebi.

vse povsod in zaradi svojih kričočih barv ostane v ljudskem spominu. Debrota in resnica pa delata v tihoti in nam o njih čisto manjka sleherni vest. Silno lepo govori o tej stvari angleški mislec Carlyle: »Tisoč let raste hrast sredi gozda v tihoti. Šele ko zapoje sekira in odneva njen jek v gozdni tišini, je slava hrasta razglašena. Toda, kako tiho je bil hrast vsajen! Ko je cvetel in se nadeval z zelenimi listi — to so bili njegovi veseli časi — je molčal v svoji sreči. Komaj kaka beseda priznanja tihega opazovalca. Rastel in zorel je v tihoti, ne v eni uri, ampak v teku časov. Kaj bi tudi bilo o njegovem zorenju povedati? Ura je uri bila enaka. Tako je povsod: bedaste vesti ne kvasio o tem, kaj se je zgodilo, temveč o tem, kaj se je ponesrečilo in je bilo zamujene...« Pod tem vidikom moramo v resnici blagovati narode, katerih letopisi so — prazni.

Spričo velikih uspehov, ki jih vsiljiva laž, podprta z vsemi modernimi pripomočki, danes žanje v svetu, nam morejo biti v tolažbo besede istega angleškega misleca: »Kar si v človeštvu za trajno utre pol, mora biti resnično in dragoceno, ne videz, ampak stvarnost. Kdor misli, da more biti prevara, krivičnost, nasilje in sploh neresnica, pa naj bo še tako olepšana in zavita — trajna podlaga človeških odnosov, je v veliki, je v največji zmoti.«

čile po skoraj teden dni trajajočih krvavih bojih. Kitajci pa se na pobočju tamkajšnjih gora še zmerom upirajo. Japonske operacije prirodne ovire zelo otežkočajo. Njihovi napadi veljajo vrhovom zahodno od hsiemkuijskega sedla, kjer prečne kitajske postojanke. Onemogočajo vsako gibanje po cesti, ki drži ob ravnici v Tingting. Čeprav je vreme dokaj oblačno, pomaga japonsko letalstvo svojim četam na šanghaškem bojišču. Medtem so japonski oddelki, ki so prodirali na severu pokrajine Šansi, prodri tudi v gorah in so z naskokom zavzeli več točk v severnem delu gorovja Činkuana. Japonski letalci poročajo, da so opazili na severnem bregu reke Kutoke, da so se Kitajci dobro utrdili. Japonska eskadrilja je obstreljevala kitajsko letališče pri Tajuanu in je uničila tri letala.

Šanghaj, 29. oktobra. b. Četudi je sinoči kazalo, da bodo Japonci že davi prišli zopet v napad, je vendar vladal vse dopoldne mir. Obe strani pa se ozirljivo pripravljata. Kitajci predvsem gradijo svoje položaje in je treba torej smatrati današnje zatijše za mir pred nevihto. Tudi v mednarodni kon-

cesiji utrjujejo britanske in ameriške čete ulične barikade, ter je pričakovati, da bodo Kitajci vdrl v mednarodno kolonijo, če jih bodo Japonci potisnili iz sedanjih položajev ob reki Sučau.

Kitajci na drugi obrambni črti

Šanghaj, 29. oktobra. b. Kitajski umik se je po informacijah iz kitajskega glavnega štaba izvršil v najlepšem redu in se Kitajci sedaj nahajajo na drugi obrambni črti, ki jo nič več ne dosežejo topovi japonskih ladij. Poskus Japoncev, da se prebijajo do severne železniške proge, ki vodi v Nanking, so zaenkrat ni posrečil. Tu je maršal Čangkajšek osebnoprevzel vodstvo armade v svoje roke ter vrgel v borbo nekaj divizij, ki so ustavile napredovanje japonskih motoriziranih čet. Nekoliko težji pa je položaj Kitajcev južno od Putunga ob reki Sučau, kamor so Japonci vrgli močne sile, da bi v tej smeri izvršili končni napad, ki naj bi strl odpor Kitajcev v Putungu. Požara v Čapeju ni mogoče popisati in bo tukaj ves del mesta pogorel do tal.

Nemčiji kolonije...

Odmevi na Mussolinijev govor

Pariz, 29. okt. b. Francoska vlada z največjim zanimanjem pričakuje razvoj mednarodne politike po Mussolinijevem govoru. Predsednik zborniške skupine radikalne socialistične stranke Paul Elbel je mnenja, da nemški kolonialni problem predstavlja važen del evropskega mirovnega vprašanja. V Franciji ni nobene politične stranke, ki bi takšen sporazum odklonila, ni pa tudi stranke, ki bi bila pripravljena, da se to vprašanje rešuje, ne da bi se istočasno razčistila še druga vprašanja. Francija ima naslednje želje:

1. Dosego sporazuma o razdelitvi surovin;
2. omejitve oboroževanja;
3. varnost evropskih meja in sodelovanje Evrope v Zvezi narodov.

London, 29. okt. AA. DNB. »Times« objavljajo članek o Mussolinijevem govoru in pravijo, da je mednarodno zelo pomemben. Prvič se je zgodilo, da se nek državnik zavzema za interese tuje države. Kolonialno vprašanje bi se moglo načeti šele v ugodnem trenutku. Sedanji položaj ni prav nič ugoden za tako razpravljanje. Anglija želi živeti v dobrih sosedskih odnosih z Nemčijo, vendar pa bi tako govorjenje lahko motilo odnose med obema državama. Mussolinijeve izjave, s katerimi je

podprl nemške zahteve po kolonijah, so naravno vzbudile zanimanje v Londonu, ki bi pristal na razpravo o kolonijah kot splošnem vprašanju. Zanimivo je, da je Mussolini to omenil pred začetkom konference v Bruslju, na kateri se bosta Eden in Delbos lahko sestala s Ciamom in von Neurathom. Tako se bo lahko v Bruslju govorilo o važnih zadevah.

»Daily Telegraph« se v uvodniku bavi z večrajšim Mussolinijevim govorom ter poudarja, da je pri redakciji versakeje mirovne pogodbe, ki jo sedaj Mussolini naziva bedasto, sodelovala tudi kraljevina Italija. List pravi, da je kolonialno vprašanje mogoče reševati samo na podlagi vseobsega sporazuma interesiranih držav. Ako se sedaj pojavi nek posredovalec, se lahko zgodi, da se bosta obe stranki samo še bolj oddaljili druga od druge. V kolonialnem vprašanju se bosta morala predvsem izpolniti dva pogoja:

1. da Nemčija točno obrazloži svoje kolonialne zahteve,
2. da rešitev kolonialnega vprašanja ne bo predstavljala izhodišča nadaljnjih nemških zahtev.

Italijanske žrtve v Spaniji

Rim, 29. okt. c. Danes so objavili novo listo mrtvih in ranjenih italijanskih prostovoljcev v Spaniji. Padlo je 763 Italijanov, ranjenih pa je 2576, največ na asturski fronti.

Danes dopoldne je na beneškem trgu pred spomenikom neznanega vojaka predsednik italijanske vlade Mussolini odklikoval družine 85 italijanskih legionarjev, ki so padli v Francovi vojski v Spaniji. Sedem družin je bilo odlikovanih z zlato kolajno za hrabrost, 49 s srebrno in 29 z bronasto. Nato je bil velik pregled fašistične milice ter mladinskih fašističnih organizacij.

Italija in Francija na Balearih

London, 29. okt. b. Posebni dopisnik »Daily Telegraph« je potoval na Balearske otoke ter poroča iz Port Mahona na Minorci, da je otok Mallorca le še uradno v rokah španskih nacionalistov. V resnici imajo vso oblast in kontrolo nad tem otokom Italijani. Italijanska letala od tod vsak dan napadajo drugi balearski otok Minorco, ki je v rokah valencijske vlade. Kljub neprestanemu ogrožanju pa se vendar ne more računati, da bi se ta otok kaj hitro vdal. Nacionalisti so ustavili napade in skušajo prebivalstvo pridobiti z letaki. Itrane na otoku ni. Kolikor jo mogoče je, jo dobavlja Francija, ki dobavlja tudi material za obrambo otoka. Francija je poslala tri obalne baterije, ki so jih postavili francoski pomorski častniki. Baterije so dovolj močne, da branijo otok pred morebitnim napadom nacionalistov. Tri milje daleč od otoka pa krožijo druge francoske vojne ladje, ki pa imajo posebna navodila.

V nacionalističnih krogih trdijo, da je Francija prodala valencijski vladi šest podmornic. Podmornice so zaenkrat še v Brestu, vendar pa bodo v najkrajšem času odplule v Valencijo.

Seja nevmeševalnega odbora

London, 29. oktobra. c. Popoldne ob 15.35 so se začela nova seja pododbora za nevmešavanje. Najbolj zanimivo je bilo, kako bo sovjetski delegat odgovoril na zadnje predloge. Na današnji seji je Majski izjavil, da sovjetska vlada tudi angleškega, francoskega in italijanskega dodatnega načrta ne sprejme. Sovjetska vlada hoče sodelovati pri resničnem nevmešavanju. Nikdar pa sovjetska vlada ne bo sprejela predloga, da naj se obema strankama v Spaniji prizna pravica vojskujočih se držav. Zato se bo vzdržal glasovanja o čl. 2 angleškega načrta. Majski bo glasoval v pododboru za vse predloge, ki naj res podprejo resnično kontrolo.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, ponekod dež, milo.
Zagrebska vremenska napoved: Oblačno.

Izjava guvernerja Narodne banke

Naša denarna politika

Belgrad, 29. okt. m. Danes je bila seja upravnega odbora Narodne banke. Po seji je guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević dal časniki naslednjo izjavo:

»Kr. vlada in Narodna banka budno zasledujeta razvoj razmer na našem denarnem trgu, ki je moral, kakor vsi ostali svetovni trgi, pretrpeti vse neugodne posledice gospodarske in bančne krize. Z zadovoljstvom se lahko ugotovi, da se razmere na našem denarnem trgu razvijajo v precej boljsem razpoloženju in da zaupanje v denarne ustanove raste. Naš denarni trg sicer še ne deluje popolnoma brezhibno, potrebni so še nadaljnji koraki za dokončno ozdravitev. Take ukrepe pa morajo izpolniti gotovi pogoji. Za to je treba časa in premišljenega dela. Kr. vlada je z uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov definitivno spravila z dnevnega reda zelo težko in zapleteno vprašanje, ki je leta in leta pritiskalo državni denarni trg in predstavljalo nepremostljivo oviro za vsako uspešno akcijo za ozdravitev našega kreditnega organizma. Na drugi strani pa državna devizna situacija, kakor tudi devizne in denarne podlage Narodne banke omogočajo danes naši emisijski ustanovi, da ima popolnoma v svojih rokah celokupen devizni trg. Njena podlaga je poleg tega imela vpliv tudi na zaupno nalogo emisijskega potenciala. Gospodarsko stanje v državi dovoljuje, da se izdajo ukrepi, ki jih v dobi gospodarske depresije ne bi bilo mogoče izdati.

Kr. vlada je s uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov prevzela za državo znatne materialne žrtve v korist največjemu delu prebivalstva, to je kmetom. Ta vladni ukrep je naša javnost svojočasno toplotno pozdravila. Z njim si je utrla pot za obnovo kmečkih kreditov. Za preteklo leto so končana vsa predhodna dela, da bi se PAB v redu izročile dolžne listine kmetov. Razen tega so urejene in izročene upniške listine denarnih zavodov in kreditnih zadrug in izvršena je likvidacija terjatev. To delo je bilo zelo obsežno, ker je bilo treba urediti terjatve 4140 ustanov s 651.000 dolžniki, ki dolgujejo nad 2 milijardi 800 milijonov din. Z izdano uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov je kr. vlada dala znatne olajšave kmečkim dolžnikom. S to uredbo je bila na drugi strani ustanovljena možnost, da denarni zavodi in kreditne zadruge nadaljujejo delo za svojo definitivno ozdravitev. Kakor je zna-

no, upniki dobe za svoje terjatve od kmetov en del v obveznicah in en del v večletni terjatvi pri PAB s 3% obrestmi. Kakor hitro je bila izdana omenjena uredba, so takoj nastala vprašanja o mobilizaciji teh terjatev, v prvi vrsti od strani državnih denarnih zavodov in Narodne banke.

V smislu poziva kr. vlade so se državne denarne ustanove in Narodna banka sporazumno in v skupnem sodelovanju lotile akcije, da se mobilizira en del terjatev denarnih ustanov pri PAB in na ta način dajo tem ustanovam na razpolago potrebna sredstva za delno izplačilo in osvoboditev za zdaj še vezanih hranilnih vlog, kakor tudi za obnovo poslov. Ta mobilizacija enega dela terjatev pri PAB se bo izvršila s 3% obrestmi in drugimi olajšavami.

Narodna banka je na današnji seji sklenila, da denarnim zavodom odobri posebne meje za eskompt po 3% obrestih in supergarancijo obveznic iz terjatev pri PAB za to, da se tem zavodom omogoči, da osvobodijo majhne hranilne vloge. Narodna banka bo seveda v mejah možnosti še nadalje podpirala denarne zavode. To velja posebno za one denarne zavode, ki igrajo važno vlogo v našem kreditnem organizmu.

Poštna hranilnica je prav tako sprejela načelen sklep, da bo kmetijskim kreditnim zadrugam in njihovim zvezam odobrila poseben kredit na tekočem računu po 3% na bazi njihovega meničnega akcepta in njihovih terjatev pri PAB. S tem sklepom je PH dokazala razumevanje za splošne gospodarske in kreditne državne interese. Zelo sem zadovoljen da sem to javnosti lahko sporočil v soglasju s glavnim ravnateljem PH dr. Nedeljkovićem.

Nazadnje želim še posebej poudariti, da Narodna banka kot osrednja državna kreditna ustanova proučuje predlog, ki ga bo te dni predložila kr. vladi, o zakonodajnih ukrepih glede delovanja denarnih ustanov. Obogateni s izkušnjami navedene akutne bančne krize moramo misliti na vse to, kar bi bilo potrebno ukreniti, da bi se v največjih možnostih zaščitili interesi vlagateljev. Narodna banka bo prevzela iniciative za pospešitev del za izdajanje zakonskih predpisov o delu bank in samoupravnih hranilnic, ker smatra, da so ti predpisi v tem pogledu neobhodno potrebni za pravilno funkcioniranje denarnega trga.

Med akademiki naše univerze

Naša skromna in na vseh straneh zapostavljena univerza je te dni zopet oživila. Redno znanstveno delo zimskega semestra bo kmalu v polnem teku, kolikor ob sredstvih, s katerimi univerza razpolaga, sploh more biti. Akademiki se zopet zbirajo po hodnikih in predavalnicah, med njimi množice novincev, ki so letos prvič stopili na akademsko tla in bodo dolga leta uživali sladkosti in grenkosti akademskega kruha. Tako se je pričelo novo študijsko leto na naši univerzi, pričelo pa se je tudi novo leto akademskega, izrazito državljanskega dela, ki je v tem, da svoji univerzi tudi izven študija pripomorejo do čimvečjega napredka. To delo je organizirano v Akademski akciji za izpolnitev univerze (AA), ki je obenem tudi predstavljajca vseh akademskih vrst v zadevah njihovega poklica in potreb univerze. Vsako leto se bijejo zelo ostri boji za to, katera skupina bo v tej Akciji močnejše zastopana, katera skupina se bo pred univerzo in pred našim ljudstvom izkazala, da zna bolje skrbeti za univerzo in katera skupina bo — tudi ta namen ima mladina vedno pred očmi — v tem zastopstvu vseh akademskih vrst močnejše uveljavila svoj svetovni ali državljanski nazor. Vsa leta naše univerze je bilo tako in je tudi letos.

Univerza je zopet polna letakov. Tiste tri tradicionalne skupine, ki se že dolga leta tarejo za prvenstvo, so zopet stopile pred akademsko ljudstvo, da bi izposlovale od njega zaupanje in si priborile pravico, organizirati ga v boju za procvit naše univerze. Te skupine so: skupina katoliških akademikov, znana pod imenom slovenski akademiki, akademiki JNS in Ljotičević, in tretja, marksisti ali levičarji ali po domače tudi komunisti imenovani. Lansko leto je skupina katoliških akademikov z geslom »1940« pritegnila vse zdrave in resne sile med akademiki in si priborila vodstvo v AA. Z geslom »Do leta 1940 hočemo imeti popolno univerzo« so katoliški akademiki hoteli združiti vse prave, iskrene slovenske akademike, da bi v skupni falangi, brez demagogije in brez polovičarstva vodili borbo za pravice univerze in akademikov in tako tudi narodu dali zgled, kako si mora najprej postaviti cilj in potem skupno iti za njim. Akademski akcija se je pod predsedstvom tov. Derkača za krepke korake približala temu cilju, treba je le še vztrajati v združenih vrstah in borbo nadaljevati. Do leta 1940 mora slovenski narod v Jugoslaviji imeti svojo popolno univerzo!

Toda univerza je polna letakov. Včeraj je bil občni zbor AA, na katerem je dosednji odbor polagal račune. Danes pa bodo volitve novega odbora. V tej volilni borbi med našimi akademiki hočejo biti najglasnejši jns-arski akademiki, znani pod imenom »pohorci« ali radi njihove surove miselnosti, ki so jo razodeli v letakih, tudi pod imenom »kljukarje«. To so tisti akademiki, ki se odklikujejo po napuhlih frazah, ki jih oznanjajo s tako širokimi usti, da pametnega človeka kar ušesa bole. Letos so se zopet spustili v boj za univerzo, čeprav še ni dolgo tega, kar so pisali, da jim je vseeno, ali je univerza v Ljubljani ali v Beogradu ali v Čupriji, da le je. Takim seveda program »1940« ni všeč in so se zaleteli vanj kakor ose, saj za njihovo nameravano »gleišaltung« res ni primeren. Letak so pa izdali tak, kakor da je pisal sam Göbbels, zato se jih je tudi prijel naziv »kljukarje«. Divja nevolja jih obhaja, ker pri nas še ni tako kakor v Španiji ali Rusiji ali Nemčiji, ampak imajo tudi bogoslovci, redovniki in redovnice, ki plačujejo iste takse in so podvrženi istim univerzitetnim postavam, na univerzi v akademsko zastopstvo volivno pravico. Od sile se jih boje, obkladajo jih s priliki črni uniformiranci, patri in nune, najreakcionarnejša volivna čreda itd. S tem so pokazali, da se prav nič ne ločijo od liberalcev iz leta 1911 — čeprav se imenujejo »napredci« — ki so opijavali in s kammenjem obmelavali redovnice, ki so šle ob priliki takratnih občinskih volitev voliti. Ti v sebi zaljubljeni politični plemiči še vedno mislijo, da imajo samo oni in njihove našminkane dušične pravice do volivnega lista, vsi drugi pa samo do koleka, ki stane gotov denar. Najbolj so se seveda zaleteli v »Slovensko listico«, katere nosilec je tov. Fišer Franc. Pravijo, da že njegova kandidatura sama »predstavlja zmago Stražarske miselnosti v taboru katoliškega svetovnega nazira-

imenovane »liste slovenskih demokratičnih študentov«, akademik Gregorčič Nace in skušal omalo-važevati delo letošnjega odbora, kar pa se mu je popolnoma ponesrečilo. — Na tem zborovanju so se akademiki tudi spomnili osvoboditve Slovenije in ustanovitve države SHS. V nasprotju z dosedanjimi občnimi zbori, ki so bili vsi zelo burni, je ta potekel popolnoma mirno in razmeroma zgodaj, ker so pač tudi nasprotniki morali priznati delo in uspeh odbora. Za volitve, ki bodo jutri, v soboto ob 8 zjutraj do ene popoldne, so bile vložene tri liste. Prva je lista katoliških akademikov, »Slovenska lista«, katere nosilec je akademik FISER FRANC.

Osebnosti

Belgrad, 29. oktobra. m. Te dni so bili v finančnem ministru izpiti finančno-konceptni uradniki. Med drugimi so položili izpit naslednji Slovenci: dr. Lojze Zorko, Stanko Ropotaj, Stanko Delekuš iz finančnega ravnateljstva v Ljubljani, Joško Suhač iz finančnega ravnateljstva v Banja Luki.

V 7. skup. je postavljen pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine dr. Mirko Mirmolija, pogodbeni uradnik na istem zavodu.

Za sestro v higijskem zavodu v Ljubljani je postavljena Angela Ramžgar, dosedaj v Domu narodnega zdravja v Požarevcu.

Dr. Milorad Nedeljković:

„Družbena pogodba“

kot teorija o postanku države

Prejeli smo sledeči dopis, ki ga objavljamo popolnoma v prvotni obliki in sicer zaradi tega, ker obravnava vprašanje sporazuma med opozicijo s stališča Srbov. Pridružujemo pa si seveda svoje mnenje.

1. Proti teorijam starega in srednjega veka, po katerih je sila edini izvor prava in tvorec zgodovine, se javlja v začetku nove dobe teorija »prirodnih in neodsvojljivih človeških pravic« (na življenje, delo, pridobivanje, svobodno prepričanje, vero, združevanja itd.). Posameznik postane samostojna edinic, osvobodjen atom kozmosa. — Njemu pripisujejo vse suverene pravice v ljudskem življenju, on postane — po tem pojmovanju — izvir in nosilec oblasti, tvorec zgodovine, cilj vsega kozmičnega dogajanja. Iz tega filozofskega individualizma (atomizma) je izpeljan politični individualizem, demokracija. Nasproti teorijam starega absolutizma, po katerih je bila »voluntas regis« (volja vladarja je zakon), demokratizem postavlja teorijo, da zakon izvira iz pravnega pojmovanja in svobodnega pristanka (soglasnosti) državljanov na določeno normo. Tvorec te politične teorije je bil Jean Jacques Rousseau s svojim delom »Družbena pogodba«.

Iz politike se je teorija družbene pogodbe preselila tudi v državno pravo, odnosno sociologijo države. Tudi tu so poizkušali proti teoriji sile (države se usvarjajo v zavojevanjem in podrejanjem), postaviti teorijo, da državo oblikujejo svobodni ljudje s svobodnim dogovorom in svobodnim pristankom in jo tudi urejajo s predhodnim svobodnim dogovorom in predhodno svobodno pogodbo.

Teorija družbene pogodbe je bila močno agitacijsko sredstvo nove evropske in ameriške civilizacije, ki je nastajala v borbi proti zastarelemu fevdalnemu redu in absolutizmu. »Družbena pogodba«, »prirodne in neodsvojljive človeške pravice«, »narod je izvir in nosilec vsake oblasti in celokupnega pravnega reda«, to so bila ognjevita gesla, s katerimi se je navduševala in opajala mlada državljanska demokracija Amerike in Evrope. Iskre, ki so zanele ameriško in francosko revolucijo in preko njih tudi vso Evropo. Dolgo časa so veljale kot politične dogme novega časa.

Vendar je znanstvena analiza pripeljala do suma v zgodovinsko in sociološko točnost teh dogem in njih vrednost potisnila na raven agitacijskega gesla. V resnici so zgodovinski dogodki in pravni redi rezultat steka mnogih konkretno obstoječih razmer, zaradi katerih se ne morejo niti države niti zakoni tvoriti po prosti in neposredni svobodni volji vseh poedincev, ki žive v neki skupnosti, nego sodelujejo v tem tvorjenju in formuliranju i pridobljene (podedovane) razmere, i organizacije raznih družbenih skupin i sila (oblast, moč), ki jo imajo oni v svojih rokah in s pomočjo katere vplivajo na formiranje in formuliranje reda skupnosti (zajednice) itd.

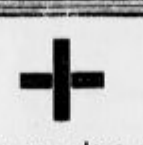
2. Z vidika sociologije in zgodovine se teorija družbene pogodbe torej pokaže kot velika naivnost. Ona more imeti samo še gotov politično-programski značaj. Toda, da ne bi tudi na tem polju postala naivna in nepraktična, mora paziti na vse konkretne razmere, ki vplivajo na oblikovanje in tok zgodovinskih dogodkov. Tukaj more politika mnogo pomagati sociologiji, ki nam kaže kako se morejo pravni red in državna organizacija razviti pod pritiskom razpoložnja narodnih mas, raznih družbenih skupin in organizacij, znanstvene in parlamentarne kritike, itd. Življenje te-

Novi grobovi

Na Dunaju je umrl dr. Vincenc Viktor Schwegel, sekcijski načelnik v pokopju. Pokojni je brat bivšega jugoslovanskega poslanika in mimetria dr. Ivana Schwegla, in je, kakor on, rodom iz Gorij pri Bledu. Dr. Ivo je služboval v Jugoslaviji, njegov pokojni brat Viktor pa je bil uslužben v uradu zveznega kancelarja na Dunaju, kjer je dosegel visoko mesto sekcijskega načelnika. Ob njegovu upokojitvi ga je jugoslovanska vlada zaradi zaslug, ki si jih je pridobil kot avstrijski uradnik za jugoslovanske interese, odlikovala z redom sv. Save 2. stopnje. Pokojnik je večkrat prihajal v Gorje, kjer je stanoval pri svojem bratu. Zadnja leta je bil živčno bolan in se je smel le malo gibati. Zapušča vdovo brez otrok. Naj v miru počiva! Preostali izrekamo globoko sočutje.

† Gospa Antonija Vagaja roj. Verbaj je včeraj v Ljubljani v 85. letu starosti mirno v Gospodu zasopala. Pokojna je bila mati poštnega direktorja g. dr. Vagaja. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Zdravniška zbornica vabi vse gospode zdravnike, da se udeležijo pogreba dr. Verbič Franca, ki bo izpred mrtvašnice Splošne bolnišnice ob pol treh popoldne.

Dotrpela je naša predobra mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Antonija Vagaja

roj. Verbaj

vdova višjega poštnega kontrolorja

danes, dne 29. oktobra 1937, spravljena z Bogom, v 85. letu starosti.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 31. oktobra 1937 ob 16 popoldne izpred hiše žalosti, Zvezdarska ul. 1 (poslopje poš. direkcije), na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1937.

Globoko žalujoči ostali

5. Pred takimi političnimi novostmi pojdemo zares vsi na barikade. A potem se postavlja vprašanje, ali je to pot in »procedura«, da se pride do »prave demokracije in likvidirajo ostanki diktature«, kakor se to navaja kot motiv kupinskega sporazuma, ali je kaos in razsulo najsigurnejša pot v diktaturo? Po jakobinski suvereni konstituenti in njej sledečem medsebojnem klanju in iztrebljevanju najboljših sinov Francije je prišla Napoleonova diktatura in obnova starega absolutizma, da je v Franciji šele po pol stoletja trajajočih naknadnih evolutivnih naporih prišlo do pravega parlamentarizma. Tudi v Rusiji vemo, kaj je sledilo proklamiranju suverenosti vojaških in delavskih svetov. In tako dalje, skozi vse zgodovino človeštva.

V resnici se postavlja na dnevni red vprašanje: Zakaj mi v Jugoslaviji ne moremo nikakor priti do definitivnega naknadnega sporazuma, ko v zgodovini ne gre s »proceduro« družbene pogodbe? In zaradi česa mi nikakor ne pridemo do svojega notranjega političnega ravnesja, nego se moramo zatekati tudi k drugim metodam, da ohranimo državo? Ali ni tukaj vmes zla namera, da do te ureditve nikakor ne pride, ampak da bodo izjemne mere vedno izgovor za intrazigentni odpor in skrajne borbene metode?

V duši našega naroda se začenja vedno bolj odprto postavljati to vprašanje in ogorčenje pada na one, ki ne puste da pride do sporazuma in miru. Toda težke krivice, ako nekoč pride do obračuna za te brezmerne duševne muke, ki jih preživljamo.

Na pokopališču pred Vsemi sveti

Zadnji lepi dnevi so omogočili, da je sleherni Ljubljčan obiskal grobove svojih dragih, jih okrasil in uredil. Neprestano vozijo avtobusi k Sv. Križu množice, ki prinašajo s seboj cvetje in drug nagrobni okras. Ob pokopališču pri Sv. Križu se je razvila prava industrija peska in na stojnicah prodajajo sveže obiskovalcem pokopališča. Enkrat na leto vsako rad žrtvuje tudi od svojih prihrankov malenkost v počastitev spomina svojih dragih.

V drevoredu pred pokopališčem pri Sv. Križu je živahen vrvež. Med prekupevalci peska so postavljene stojnice, kjer prodajajo sveže vseh velikosti in oblik.

Ne samo bogati in razkošni nagrobni spomeniki, ampak tudi preprosti križi so deležni ljubezni, ki veže preživele na prerano umrle drage.

Mnogo je dela, preden je nasut pesek na počiščenih grobovih. Potem pa se grob okraši še s cvetjem in pripravi sveča, ki bo gorela na dan Vseh svetih.

Prvi proračun Kmetijske zbornice sprejet

Zbornica se je konstituirala in izvolila odseke

Ljubljana, 29. oktobra.

Danes ob 10 dopoldne se je nadaljevalo zborovanje Kmetijske zbornice v magistratni dvorani. Zborovanje je vodil predsednik g. Steblovnik, ki je sporočil, da je g. ban dr. Marko Natlačen odobril pravila Kmetijske zbornice, kakor so bila sprejeta na včerajšnji seji.

Sledile so takoj nato volitve. V predsedstvo so bili izvoljeni za predsednika g. Martin Steblovnik, za podpredsednika pa gg. Brodar in Štrcin, v izvršilni odbor gg. ing. Absec, Spindler in Potočnik, v nadzorni odbor gg. Jan, ravnatelj Gabrovšek in Pečovnik, za namestnike gg. Kržmanc, Nemanič in Bogovič, v disciplinski odbor gg. Rajh, Kotnik in Deželak, za namestnike pa gg. Brulc, Pevec in Megušar. V posamezne odseke so bili izvoljeni: za poljedelstvo in vrtnarstvo gg. Jan, Rajh, Kuhar, Brulc, Turnšek in Prelog. V odsek za živinorejo, pašništvo, mlekarstvo in živinsko higijeno: Deželak, Lebar, Pevec, Kržmanc in dr. Hribar. V odsek za vinarstvo in sadjarstvo: Nemanič, Pečovnik, Rajh, Marinc, Kuk in Pevec. V odsek za gozdarstvo: Megušar, Rigler, Koban, Kotnik, ing. Sotošek in Kuk. V odsek za kmetijsko-trgovinsko politiko: Sevnčnik, Prelog, Spindler, Gabrovšek, Rigler. V

odsek za pravna, finančna, davčna, carinska in prometna vprašanja: Brulc, Bogovič, Sevnčnik in Turk. V odsek za kmetijsko organizacijo: Spindler, Gabrovšek, Turnšek, Absec in Potočnik.

O proračunu je poročal predsednik Steblovnik. Proračun obsega 1.100.000 din izdatkov. Med izdatki je fond 390.000 din, ki je določen za zgradbo zborniškega poslopja. Dohodki pa so prav tako preračunani na 1.1 milj. din, ki se vsi krijejo iz 5 odstotne doklade na zemljarino. Proračun je bil soglasno sprejet. Seja je bila nato prekinjena ter se je nadaljevala ob 3 popoldne.

Na popoldanski seji je Kmetijska zbornica sprejela obsežno resolucijo, ki ugotavlja nujnost, da je dolžnost vlade, naj prisloži na pomoč le- tošnjim oškodovancem, ki so trpeli zaradi vremen- skih nezd. Pomoč naj se da v obliki prostih vo- zovnic, zaposlitve pri javnih delih, ki naj se takoj prične, odpisa davkov, obročnega plačevanja dav- kov in odložitve obrokov kmetijskih dolgov. Slo- vensko kreditno zadrugištvu je temelj slovenske gospodarske neodvisnosti in kmetijskega kredita. Zaradi pomanjkanja likvidnosti sedaj silno trpi. Dolžnost vlade je, da poskrbi za obtok denarja pri kmetijskih združenjih. Nevarnost je namreč, da pa- de naš kmet zopet v roke oderuhov. Trgovinska politika naj se presnuje v tem pravcu, da se za naše poljedelske pridelke odpro svetovna tržišča, zlasti sosednih držav. Kmetijska zbornica naj se pritegne k posvetu o osnutkih trgovinskih pogodb. Kmetijska zbornica zahteva reformo lovskega za- kona in banovinske uredbe k temu zakonu tako, da bodo zaščiteni predvsem interesi kmetov in sadjarjev. Zakupna doba naj se zniža na 6 let, ukine naj se zaščita zajca. Široka zakonodaja naj se prilagodi kmetijskemu stanu, enako sestava u- benikov in naj se ukine vsakoletna izmenjava šol- skih knjig, tako da bo omogočeno kmetu šolati svoj naraščaj. Kmetijska zbornica bo stremela za rešitev vprašanja gospodarskega zavarovanja ter bo pri tem upoštevala gospodarsko zmogljivost. Proučevala bo tudi socialni položaj kmetijskega de- lavstva in viničarjev, ki je res nevarstven. Kmetij- ska zbornica pozdravlja pravilnik banovine o me- lioracijah in zavarovanju plavov, zahteva pa, naj se v banovinski proračun vnesejo krediti za izva- janje tega pravilnika.

Jubilej uglednega železničarja

mojster v Gorici pod hudim režimom zloglasnega Wieserja, pozneje v Ljubljani in nazadnje v Kam- niku, kjer je šel v zasluženi pokoj.

Danes uživa še čil in zdrav svojo skromno po- kojino v Šiški ter mu želimo, da bi je bil deležen še mnogo let.

Proslava čsl. drž. praz- nika v Ljubljani

Ljubljana, 29. oktobra.

Snoči sta češkoslovaški konzul v Ljubljani g. St. Minovsky in gospa povabila vse predstavi- nike slovenskega javnega življenja ter prijatelje češkoslovaške države v operno gledališče k slav- nostni predstavi večno mlade in pristno češke Smetanove opere »Prodana nevesta«. Na ta način je g. konzul želel, dati priložnost, da bi čim večji krog ljubljancov pa tudi podeželskih prijate- ljev in delavcev za češkoslovaško jugoslovansko vzajemnost sodelovalo pri proslavi največjega praznika naroda in države, s katero smo bili in smo zlasti mi Slovenci vedno v najtesnejših vezeh. Točno do 8 zvečer se je v Operi zbralo naj- odličnejše slovensko občinstvo in zasedlo mesta. Videli smo v loži bana g. dr. Natlačenega z gospo, g. župana dr. Adlešiča z gospo g. predsednika ape- lacije g. dr. Golja z rodbino, rektorja univerze dr. Kušeka, zastopnika škofa kanonika dr. Klinarja, upravnika gledališča Otona Županiča, predsednika KTD dr. Pečjaka, predsednika Udruženja novi- narjev g. Viranta, glavnega urednika »Slovenca« dr. Ahčina, več urednikov ljubljanskih listov, pred- sednika Zveze slovenskih fantov dr. Žitka, pred- sednika Radia prof. Koblarja itd. itd. Zastopnike vseh slovenskih kulturnih in političnih organizacij, zlasti pa kompaktno češkoslovaško kolonijo pri- nas, ki je na ta način najlepše in najpriščneje mogla proslaviti svoj praznik. Vse prisotno občin- stvo je izkazalo čast bratski državi pri sviranju državnih himen ter z ljubeznijo in užitkom sledilo pestremu življenju v Smetanovi operi, ki so jo peli zlasti mlajši člani, našega opernega ansambla s pomočjo g. Jovanoviča kot gosta (»Kecala«) z belgajske opere. O operi sami smo prinesli stro- kovno oceno že ob premieri, zato zasedbe in iz- vajanja ne bomo ocenjevali. Vse občinstvo je bilo hvaležno g. konzulu in gospe, ki sta mu dala možnost na tako lep način prisostvovati proslavi češkoslovaškega praznika in izraziti tako svojo veliko ljubezen do sosednje prijateljske države.

Umetnostni teden v Mariboru

Kakor je deloma že znano, priredi Umetniški klub v Mariboru v času od 21. do 27. novembra t. l. v Mariboru Umetnostni teden, ki naj kot prva prireditev te vrste pokaže žetev umetniškega ustvarjanja naše severne slovenske sredine, in si- cer na vseh poljih umetnosti. V ta namen bo dne 21. novembra odprt teden z razstavo slikarske in kiparske umetnosti v takozv. beli uniojski dvo- rani. V sredo, dne 24. novembra bo velik koncert, na katerem bodo izvajali zborovska, komorno- glasbena in orkestralna dela, ki še niso bila nikjer predvajana. V soboto, dne 27. novembra pa se bo vršila v gledališču krstna predstava nove tro- dejanske drame »Kreflova kmetija«, ki jo je na- pisal mladi in nadebudni pisatelj Ivan Potrč. Dra- ma je izredno močna in riše propast bogate kmeti- je, skratka gruntarstva. Mariborski umetniški klub kot reprezentanca vseh umetniško ustvarja- jočih sil v Mariboru prosi v zvezi s to priredi- tvijo vsa mariborska društva in slične ustanove, da v tem tednu — upoštevaajo vsenarodni pome- njevanje umetniške kulture — ne prirede nikakih svojih prireditev, koncertov itd.

Čujte vendar klic obupajočih!

Da slišimo oba zvona, smo se informirali in zvedeli, da zadeva objavljena pod zgornjim naslo- vom, ne odgovarja povsem dejanskemu stanju.

Ni bila zasluga pred vojno in med vojno tuje- rodnega uradništva v tobačni tovarni, ako so bile socialne in plačilne razmere tobačnega delavstva dobre in poveljne, temveč edino le našega po- kojnega odličnega sociologa Kreka in njegovih so- delavcev, kakor tudi delavstva, ki je strnjenejst vrst stalo za svojimi voditelji. Neurečne strankarske razcepljenosti po vojni so glavni vzrok neuspehov pri intervencijah za zboljšanje gmočnega položaja.

Kar se tiče novega poboljšanja penzije delav- stva tobačne tovarne, katerega so deležni tiisti delavci, ki so bili upokojeni po 1. aprilu 1936, moramo pripomniti, da se je ta pravilnik izdeloval več let. Vse je bilo že pripravljeno, le glavnega je manjkalo, namreč osnovna glavnica tega fonda. Šele po trudapolnih intervencijah in požrtvovalno- sti obeh naših ministrov gg. dr. Korošca in dr. Kreka je zagledal ta fond — 20 milijonov din — luč sveta. Bili drugi, ki si prilajajo kako zaslugu za oživitvenje tega fonda, bodisi slovenski ali tuje- rodni uradniki, se ponašajo s pavovim perjem. S tem so bile urejene pokojnine za vse delavstvo v vseh tobačnih tovarnah v državi.

Kolikor nam je znano, je bila nesrečna upo- kojitev šestdeset let starih delavcev pred veljav- nostjo novega penzijskega pravilnika v času, ko je bil slučajno domačin za ravnatelja. Pozneje takih odredb ni bilo, če bi pa bile, bi jih tujerodec mor- al ravnatoko izvršiti, kakor jih je moral slovenski uradnik.

Da ne bomo kratili zaslug našim ministrom in delali krivice slovenskemu uradništvu, to v po- jasnenje priobčujemo.

† Dr. Francetu Verbicu

V težki slutnji in trpkem pričakovanju si obhajal v torek, 26. t. m., svoj rojstni dan. Mlad po letih, krepak po volji, zdrav po razumu, dober po duši in srcu in premlad za prezgodnji grob si odšel v četrtke jutraj k Večnemu po plačilo, star šele 27 let.

Neusmiljena in nepopustljiva je bila Tvoja bolezen. Ko si ležal na svoj rojstni dan in v tej težki slutnji, dragi naš France, smo opazili, da se poslavljaj od vsega tuzemskega in nas zapuščas za vedno.

Poznala sva se 15 let. Vedno si bil vesel in potrpečljiv, čeprav te je tako kruto veeškozi mu- čila bridka usoda. Izgubil si najprej svojo ljub- ljeno sestrnico, kmalu za njo Tvojo zlato mamico in za njo še Tvojega dobrega očeta. V svojem 14. letu si postal sirota brez staršev. Edina tolažba Ti je bil še brat Pavle. Do mature, ki si jo v l. 1928, kakor tudi vse gimnazijske razrede, opravil z odličnim uspehom na klasični gimnaziji v Ljubljani, sva hodila isto pot. Vsi sošolci smo Te ljubili kot najboljšega sodraga in iskrenega pri- jatelja. Po maturi si si izvolil zdravniški poklic in končal svoje študije v Gradcu — postal si zdravnik.

Tvoj bistri duh in Tvoja odločna volja sta Te spremljala skozi vse to kratko življenje. Prelepo je bila začrtana Tvoja življenjska pot, vse Tvoje mlado življenje je bilo usmerjeno za napredek in pomoč proti razvornosti in krivicam današnjega sveta. Boril si se za te ideale kot srednješolec, akademik in kot zdravnik. Bil si član Marijine kongregacije in Dijakške Orla v Marijanišču, član JKAD »Danice« in član slov. kat. akad. stare- šinstva.

V nesebičnem namenu, da pomagaš drugim in jih rešiš, si pa pozabljaj nase, dragi France.

NEMOGOČE!

toda z *Bronhi* BONBONI
preprečiti KAŠEL
MOGOČE JE!

Prodaja cvetic na trgu

Iz vrst meščanstva se zadnje dni čujejo pri- tožbe nad ravnanjem mestnega tržnega nadzor- stva s prodajalci cvetic na trgu. Zato nas prosi mestno poglavarstvo, da objavimo sledeče uradno pojasnilo:

Zastopniki združenja trgovskih vrtnarjev so pred dnevi intervenirali na obrtnem oddelku mest- nega poglavarstva in pri kr. banski upravi s proš- njo, naj se izvrši nadzorstvo nad vsemi prodajalci cvetic, zlasti nad prodajalci na trgu, in naj se prepove prodajati tistim prodajalcem, ki po dolo- čilih obrtnega zakona cvetic ne smejo prodajati. Na to intervencijo zastopnikov združenja trgovskih vrtnarjev je kr. banska uprava opozorila mestno poglavarstvo na okrožnico VIII No 5931-2, ki je bila izdana 1934 leta. V tej okrožnici je izrečno poudarjeno, da so upravičeni v smislu § 23 obrt- nega zakona prodajati umetne vence in šopke samo oni, ki imajo zadevno obrtno pooblastilo, prav tako imajo pravico prodajati vzgojeno cvetje samo vrtnarji z obrtnim pooblastilom. Po § 1, toč. 1. obrtnega zakona smejo poljedelci proda- jati cvetlice, ki niso bile umetno (v toplih lebah, s posebnimi pripravami z žlahtnim cepljenjem itd.) gojene. V okviru njihovega kmečkega gospodar- stva jim je dovoljeno vezati preproste šopke in vence iz cvetja, ki so ga sami pridelali. Kdor ni niti pridelovalec cvetja niti obrtnik, cvetja ne sme prodajati na trgu. Izvesti je treba nadzorstvo nad prodajalci cvetja in vencev, ter opozoriti na veljavna določila tudi varnostne organe.

Mestno tržno nadzorstvo doslej ni postopalo tako rigorozno napram prodajalcem cvetja na trgu. A na nedavno intervencijo zastopnikov združenja trgovskih vrtnarjev in z ozirom na citirano okrož- nico kr. banke uprave se je nadzorstvo poostri- lo in s tem so se zaščitili trgovski vrtnarji in konce- sionirani prodajalci cvetja, ki se obrtoma pečajo z gojenjem in prodajo umetnega cvetja in tudi plačujejo zato obrtne davščine.

Iz Julijske krajine

Sv. Ivan pri Trstu. Dodatno k naši kratki no- tici o imenovanju našega novega župnika smo pre- jeli še sledeče vrstice: Predzadnji nedeljo je bil slovenski ustoličen na našo župnijo novi župnik gos- pod Knafele-Minatori. Slovensnosti sta prisostvo- vala mons. Sirotti, bivši apostolski upravnik gori- ški, in mons. Saverni (Završnik). Svetlovančani so novega župnika sprejeli z željo, da bi se za to ve- liko slovensko župnijo naučil slovensko, kar mu spričo njegove mladosti ne bo težko. Župnik Mina- tori je prvi italijanski župnik pri Sv. Ivanu.

Mešana moka. Od 1. novembra naprej bodo morali mlini primestati krušni moki 5% koroze. Ta odredba je v smislu avtarkije, ki jo hoče doseči vlada.

V Založah pri Dornbergu se snuje nova žup- nija. Zdravnik dr. Ferdinand Rojec, ki je dolga desetletja deloval v Gorici bil pa je tamonjski rojak, in njegova sestra sta zapustila hišo in nekaj zem- ljišča za župnišče.

Nova župnija. Iz Brij pri Rihemberku sporo- čajo: Ker je rihemberška fara zelo obsežna, saj ima na gričevju okrog župne cerkve 35 vase, se je letos za del te fare na Brjah osnovala nova župnija sve- tega Cirila.

Vinska letina je žalostna. Zadnje deževje brez solnca ni dalo grozdu nič sladkobe in je povzročilo še gnitje. Vinorejci so obupani, saj ima točno po večini komaj 15 do 17 stopinj sladkorja, vinopivci se pa jezijo: »Letos bomo pa slabega pili!«

Trije Slovenci v Francovi armadi. Trije sloven- ski fantje iz Brd, in sicer dva iz Kozane ter eden iz Cerovega, so pred meseci odšli na Špansko, kjer so vstopili v Francovo vojsko. Vsi trije so zdravi in večkrat pišejo domov.

Se v trenutku, ko si ležal že na smrtni postelji, si svoji dragi zaročenki in svojemu bratu, ki sta Ti ljubeznivo lajšala bolečine, želel počitka in spanja, boječ se, da bi se mučila radi Tebe. Samo dobri ljudje, dragi France, delajo tako. Se zadnji noč si v svoji nesebičnosti že v agoniji vršil svoj zdravniški poklic; medtem se Ti je prikazala Mu- rillova Madona. Z lepim pozdravom Mariji in s čistim nasmehom si med molitvijo Tvojih navzočih zatnil svoj bistre oči in odšel v svetlo večnost.

Danes, dragi France, pa ležiš nem in mrtev med cvetjem in svečami zakrit v težki kovinski kreti. Mi vsi pa, ki smo Te poznali, žalujemo za Teboj. Kako žaluje Tvoj brat Pavle, kako Tvoj va- ruh prevzvišeni g. škof dr. Rožman in Tvoja stara mama, Tvoje tete, strici in nečaki. Kako medli v obupnosti Tvoja zaročenka Evica. Danes žalujemo za Teboj, dragi France, vsi Tvoji šolski in stanov- ski tovariši. Veliko nas je teh, ki smo Te poznali in vsi tako iskreno ljubili, kakor si tudi Ti ljubil vse, a nikogar sovražil. Ko se v tej globoki ža- losti poslavljamo od Tebe, dragi France, pa Te vsi Tvoji svoji in prijatelji prosimo, da nam bodi še za naprej dober! Naše molitve in vroče želje romajo k Večnemu, da Te sprejme v svoj Dom k Tvojim dragim staršem in ljubljeni sestrici.

Ko bo danes padla prst na Tvojo belo krsto, ko bodo obisnavali Tvoj grob s cvetjem in ko bodo naša srca tako žalostna, pa vedi, dragi naš France, da Te ne pozabimo nikdar in da si ohrani- mo za vedno najdragocenejši spomin na Te in Tvoje nesebičnosti in požrtvovalno delo. S plani- nami vred, ki si jih tako ljubil in ki plakajo za Teboj, pa bomo varovali Tvoj spomin in grob, dokler ne pridemo za Teboj. Ob groznem tre- nutku, ko bomo izročali Tvoje mlade moči materi zemlji, pa sprejmi naš zadnji zemski pozdrav!

Počivaj v miru, dragi naš nepozabni France!

T. J.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 30. oktobra: Alfonz Rodriguez, spoznavalec; Angelus.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl po dolgem trpljenju kot žrtev posledic svetovne vojne gosp. Jakob Dolinar, mizarski mojster, v 42 letu starosti. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Jurčkova pot št. 106. — V splošni bolnišnici je mirno v Gospodu zaspala gospa Ana Oblak, zasebnica. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne. — Naj počivata v miru! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Novem mestu je umrl gosp. Luka Jenko, orožnik v pokoju, večletni naročnik »Slovenca«, dober, zaveden katoličan in skrben gospodar v družini. — Naj počiva v miru! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Močnejši kot bolezen

je trpkosladki Biomalz. — Njegova naravna moč krepi odpornost telesa. Dnevno nekoliko polnih žlic zadostuje, da nas ohrani zdrave, vesele, mladostne.

BIOMALZ

— Vinogradnikom. Opozarjajo se vinogradniki, da naknadne prošnje za dodelitev trošarine prostega sladkorja za sladkanje mošta pošljejo čim prej, a najkasneje do 5. novembra, ker bi se sicer moglo zgoditi, da se sladkanje ne bo dovolilo, če je mošt že prevrel in je iz njega nastalo vino. Dovoljenje banske uprave se namreč glasi le za sladkanje mošta, ne pa vina.

— Sestanek UJMA. Članstvo Dravske sekcije Združenja jugoslovanskih glasbenih avtorjev je imelo te dni svoj sestanek, na katerem so bila podana poročila o sedanjem ustroju UJMA, računanju in evidenci vseh plačil na avtorskih tanih in o načinu končne razdelitve avtorskih tanih (reparticiji). Vse poslovanje UJMA je pod strogim nadzorstvom posebnega delegata ministrstva prosvete. Številni navzoči člani so vzel poročila z odobravanjem na znanje. Kot tretji član slovenske delegacije v upravni odbor UJMA je bil izvoljen kapelnik Niko Štrifol, od poprej sta pa v odboru prof. Slavko Osterer in skladatelj Zorko Prelovčec. Člani so pretrgali tudi sedanjo tarifo in izrazili želje, ki jih bodo člani odbora, kakor tudi poslovničar za Dravsko banovino, tolačili upravnemu odboru. — Predsedstvo dravske sekcije UJMA poziva vse doslej pri UJMA še nečlane skladatelje in druge avtorje, da čimprej pristopijo kot člani, ker je od 26. maja t. l. dalje le UJMA upravičena pobirati zanje avtorske tanih. Tako s pristopom bodo udeleženi na repartitiji avtorskih tanih v razmerju izvajanja njihovih del. — Hkrati pa tudi pozivamo vsa okrajna načelstva in uprave občin, da se strogo držijo naredb z zakonito močjo o avtorsko-pravnem posredništvu in navodil ministrstva notranjih poslov, ki so jih prejela potom kr. banske uprave. — Poslovničar UJMA za bivšo ljubljansko oblast je v Ljubljani, Livada 29, za bivšo mariborsko oblast pa v Ljubljani, Resljeva cesta 13. — Za predsedstvo dravske sekcije UJMA: prof. Osterer, Prelovčec, Štrifol.

HRIPO
in prehlad lahko preprečimo z

Chinin-Pulver-Pillen
= Original =

„AFLUKIN“
originalnimi kinin-pilulami
od „Amsterdamske Chininefabriek“

Oglas reg. pod št. br. 4879/36

— Kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije je definitivno preložen na prihodnje leto. Stalni upravni odbor bo meseca marca 1938 sklepal o tem, če bo kongres meseca maja ali septembra 1938. Spomenica se tiska in bo razposlana referentom in članom kongresa, ki so plačali članarino za kongres. V ostale se pa članarina vrne, če člani to zahtevajo, sicer se vpiše članarina za bodoči kongres. Člani upravnega odbora bodo v posebni izjavi, ki izide v prihodnji številki »Slovenskega pravnik«, pojasnili svoje stališče. To obvestilo so prejeli člani šele te dni in prej žalibog podpisano društvo ni moglo objaviti natančnejših podatkov, če bo kongres ali ne. — Društvo Pravniki.

— Požigi v ljutomerskem okraju. Iz Ljutomer nam poročajo: V letošnjem letu beleži naša kronika precej požigov, o katerih se more misliti, da jih je podtaknil zloben človek. Zadnji nedeljo ob pol enajstih je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu cerkvenega ključarja Franca Kovatiča na Cveni. Vsi domači so že mirno spali, ko je bil skedenj že ves v plamenu. Zgorel je do tal. V skednju sta bila še dva naložena voza ajde in letošnja krma; rešiti ni bilo mogoče. V neposredni bližini je še več gospodarskih objektov in še dva kupa slame; vse to pa so rešili vzorni evenski gasilci, ki so se trudili na vso moč, da so vsaj rešili hišni hram in živino. Sodelovalo je pri požaru še nekaj sosednjih gasilskih čet. K sreči je takrat deževalo in ni bilo vetrovno.

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 244 objavljajo, da je državno pravništvu v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 1 časopisa »Savremena Hrvatska«, dalje št. 63 lista »Radnik«, št. 20 časopisa »Narodni valc, letaka« »Hrvati su gradili in št. 1 časopisa »Reflektor«.

— Vreme. Evropa: Depresija s Sredozemskega morja se je pomaknila na Biskajski zaliv. Njen vpliv se občuti na zahodni polovici celine Sredozemskega morja, kjer prevladuje oblačno vreme z dežjem v Italiji in zahodni Sloveniji in na Britanskih otokih. Zmerno hladni val se vzdiguje nad Rusijo. Prevladuje jasno nad južnovzhodno polovico Evrope. — Jugoslavija: Oblačnost se je povečala v zahodnih krajih in na Primorju, jasno z jutranjo meglo v ostalih krajih. V Podonavju je košava, a na Primorju jug. Toplota se ni veliko spremenila. Minimalna Sarajevo 5,

maksimalna Mostar 28. — Napoved za danes: Oblačnost se bo povečala na zahodni polovici, kjer se pričakuje tudi dež. Prevladovalo bo jasno na vzhodni polovici države. V Primorju močan jug, v Podonavju pa bo prevladovala še dalje košava. Toplota brez velikih sprememb.

Mariborske Wögererjeve hrenovke
dnevno sveže dobite v delikatesi
JANC - Židovska

— Znamenita velika skakalnica v Planici pride na dražbo. Baje niso bili poestniki, ki so dali svet in les zanjo, in delavci, ki so pri njej delali, plačani. Vsekakor je to velika eramota. Na vsak način bi se morali merodajni činitelji z vsami močmi potruditi, da to zaženo zadevo častno rešijo. — Dražbenega oklica ni več nabitega v sodišču; verjetno je, da so upniki podali umik in stopili v kaka pogajanja. A je le žalostno.

— Ustreljen tat in tihotapec. Na Karavankah v Hudi hlevi nad Srednjim vrhom pri Kranjski gori so ustrelili v sredo, 27. t. m., tik pred polnočno grančarji tihotapec Sandriesserja Jožeta, delavca, rojenega 6. junija 1915 v Beljaku, pristojnega v Paternonu na Koroskem. Ukradel je pri posestniku Kocjanu v Srednjem vrhu konja in ga hotel prepeljati čez mejo. Ker ni hotel na poziv grančarja ubogati, je grančar oddal prvi strel v zrak, drugga pa vanj. Kroglja je šla skozi glavo. Kdaj bodo vendar pametni postali!

— Uvedba novega vlaka na progi Ptuj—Ormož. Pričleni s 3. novembrom vozi na progi Ptuj—Ormož ob dnevi šolskega pouka na meščanski šoli in realni gimnaziji v Ptuj vlak št. 1122 z odhodom iz Ptuja ob 12.53 in prihodom v Ormož ob 13.27.

— Večina ljudi premalo spi! Dolžnosti in družabno življenje zahtevajo prenekatere nočno uro — temu se izogniti ne da. Če pa ne prenašate kave in zaradi tega dolgo ne zaspite, ali imate celo nemiren sen, tedaj pijte samo kavo Hag. Ona je brez kofeina in zato tudi ne moti spanja. V spanju se obnovljajo čez dan porabljen moč in zbirajo nove rezerve moči. Zato je kava Hag za mnoge ljudi tako važna. Pred vsem pa nič ne pogrešate v okusu, aromi in užitku. V kavi Hag sta združena užitek in dieta.

— Plešasta glava predstavlja starost. Danes, v času Hollywooda, vitke linije, moderne telesne nege, imamo menda malo ljudi, ki bi hoteli izgledati stari. V tem primeru velja samo eno pravilo: treba je poskrbeti, da teme obdrži začetno moč za rast novih in zdravih las. Od kar poznamo Silvikrin, nimamo v tem pogledu velikih težkoč. Ta nova koncentrirana in naravna hrana za lase vsebuje vse substance za rast las, ki zrastejo pri zdravem človeku iz njegove krvi. Modra prehrana nudi temenu vse potrebne substance, ki so potrebne za rast zdravih las, in to pravočasno.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

dne 30. oktobra 1937.

Gledališče

Drama: Sobota, 30. okt.: »Tarekinova smrt.« Red B. — Nedelja, 31. oktobra ob 15.: »Maturac.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol; ob 20.: »Belaška opera.« Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. — Ponedeljek, 1. novembra ob 20.: »Cezar.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Torek, 2. novembra: Zaprtje. — Sreda, 3. oktobra: »Firmac.« Premierski abonma.

Opera: Sobota, 30. oktobra: »Ero z onega sveta.« Gostujeta gđ. Župečeva in g. Milorad Jovanović. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 31. oktobra ob 15.: »Pod to goro zeleno.« Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol; ob 20.: »Prodana nevesta.« Izven. Gostujeta gđ. Križaj in Gostič. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 1. novembra ob 20.: »Evangeljnik.« Gostuje

Jošip Gostič. Izven. Znižane cene. — Torek, 2. novembra: Zaprtje.

Prireditve in zabave

»Slehnik« na odru Rokodelskega doma. Drevo ob pol 9. uprizori igralska družina Rokodelskega doma Oton Zupančičev misterij »Slehnik«. Igra je vsebinsko in jezikovno na višku in bo gotovo na vsakega gledalca napravila močnejši vtis, katerega pa bo povečal še prenovljen oder in nova nalašč za to predstavo izdelana scenografija. Zaradi tega naj si vsak nabavi vetopnice že v predprodaji, ki bo danes ob 4. popoldne naprej v pisarni Rokodelskega doma, Komenskega 12.

V frančiškanski dvorani uprizori jutri, 31. t. m., ob 5 popoldne Zveza večjih Klar prof. Janko Mlakarja petdejanko »Roksanac« in Blondela de Rosenhag misterij »Vitez naše Ljube Gospe«. Vstopnice se dobe v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« v pasaži. — Čisti dobiček prireditve je namenjen za kritje stroškov za prapor Zveze večjih sester sv. Klare.

Frančiškanska prosveta v Ljubljani priredi na Vernih duš dan, v torek 2. novembra ob 8. zvečer IX. prosvetni večer, posvečen našim dragim pokojnikom, pod naslovom: »Na tisto tibo domovanje«. Sedeži po 3 din, stojišča po 2 din, v predprodaji pisarne Pax et bonum, Frančiškanska pasaža. Člani imajo običajen popust.

Koncerti »Ljubljanskega godalnega kvarteta« so vedno na najvišji glasbeno kulturni stopnji. Odlični umetniki, gg. profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stančič (II. violina), V. Šušteršič (viola) in G. Müller (cello), bodo 5. nov. ob 20 v frančiškanski dvorani izvajali Haydnov kvartet v d-molu, Ravelov kvartet v b-duru in Dvořakov kvartet v c-duru. Omenjene skladbe predstavljajo bisere svetovne kvartetske literature, naši solisti pa nam v polni meri jamčijo za dovršeno izvedbo. Vso našo kulturno javnost opozarjamo na ta izredni glasbeni večer.

Predavanja

»Kako nastane oblake« (celični vrtinci). Pod okriljem Prirodoslovnega društva bo predaval g. ing. Dušan Avesec o termokonktivnih in elektonktivnih celičnih vrtincih, to je o vrtincih, ki nastajajo pri pregrevanju in pri električnih poljih v tekočinah in plinih, ter o uporabi dobljenih izsledkov v meteorologiji, geologiji, astrofiziki in kristalografiji. Predavanje, ki je drugo v vrsti poljudno-znanstvenih predavanj Prirodoslovnega društva letošnje sezone, bo v torek, 2. novembra, ob 18.15 v Mineraloški predavalnici univerze. Vstopnina 4 din, za dijake 2 din.

Kino

Kino Kodeljevo. Danes in jutri ob 8. »Hči upornika« z malo in priljubljeno Shirley Temple in Jan Kiepura v filmu »Daj mi to noč«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15.485, št. V. št.

1 Praznik Kristusa kralja obhajata dne 31. oktobra skupno S. K. A. starešinstvo in Akademsko zveza. Ob 8 bo skupna maša in sv. obhajilo v Križankah. Ob 11 bo matineja v beli dvorani hotela Union. Govorita: G. dekan dr. A. Gosar in akademik g. C. Praper. Vabljeni so vsi člani starešinstva in kat. akad. društvo. Zvečer se udeležimo cerkvene slavnosti, ki bo v stolni cerkvi ob 6 za moše in fante. Odbor starešinstva — odbor Akademsko zveze.

1 Sošol-(kam, -cem) rajnega dr. Franca Verbič! Danes popoldne ob pol 3 bo pogreb našega dobrega tovariša in sošolca dr. Franca Verbič. Zberimo se ob četrti na 3 pred mrtvašnico splošne bolnišnice, da ga spremimo na njegovi zadnji poti k Sv. Križu! Venca ne bi polagali na njegov grob, pač pa bi zbrali za dobrodelne namene!

Može in mladeniči ljubljanski!

Nedelja 31. oktobra je naš dan!

Proslavili bomo vzvišeni praznik

Kristusa Kralja

po tem-le sporedu:

Zjutraj se udeležimo sv. obhajila v domačih cerkvah, zvečer ob šestih pa

skupne pobožnosti v stolnici,

h kateri imajo dostop samo može in mladeniči brez razlike stanu.

Pred izpostavljenim Najsvetejšim bo najprej govor, nato kratka tiha adoracija in končno slovesne litanije presvete Srca Jezusovega.

Pridite, molimo!

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri, v nedeljo, in ponedeljek, na praznik, v kapeli Vzajemne zavarovalnice, obakrat ob pol sedmih.

1 Cerkevna glasba pri frančiškanih dne 31. oktobra t. l. (Kristus Kralj). Koralni Introit. Misa V. Goller ap. bariton solo, mešani zbor, orgle in orkester. Graduale: Dominabitur (Em. Hochreiter). Offertorij: Postula a me (P. H. Sattner). Comunio koral.

1 Komemoracija za pokojnim dr. Ivanom Oražnom bo dne 1. novembra ob pol 11 na njegovem grobu pri Sv. Križu. Kakor vsako leto, tako se bomo tudi letos zbrali na ta dan v polnem številu ob njegovem grobu poleg njegovih prijateljev in znancev posebno še vsi oni, ki smo deležni podpora od njegove humanitarne ustanove, da se poklonimo spominu našega velikega dobrotnika, mecena slovenskih študentov. Zalostinko bo zapel zbor akademikov.

Otroške nogavice, Karničnik, nebotičnik.

1 Plemeniti dar. Gg. Ivan in Ana Sunara, gostilničarja na Cankarjevem nabrežju, sta darovala za praznik Vseh svetnikov 100 din za revne mestne otroke in 100 din za mestne reveže. — Mestno poglavarstvo so darovalcem za plemeniti dar najlepše zahvaljuje.

1 Sodne dražbe posestev v novembru. Pod tem naslovom smo objavili v »Slovenec« od 22. t. m., da pride na dražbo tudi neka hiša na Sv. Petra cesti. Ta dražba velja za hišo št. 47, in ne za številko, ki smo jo po neljubi pomoti navedli v dotični notici.

1 Dekliški krožek Prosvete Trnove vabi vse članice in mladenke, da se udeležijo skupnega svetega obhajila v nedeljo, na praznik Kristusa Kralja, po šesti maši. Udeležba za vse obvezna. — Odbor.

1 Kultura grobov. Prosvetni oddelek kr. banske uprave je zdaj za praznike storil prav primerno »Kulturo grobov«. Na tem »Kulturo grobov« posestev ljubljanskih meščanskim in erodnim šolam primerno število grobov zaslužnih mož, posebno onih, ki nimajo več svojcev in so več ali manj zapušteni. To je gotovo zelo primerno kulturno delo, ki bo zlasti po mladini oživilo spomin na zaslužne može. Spomin na velmože in njih dela naj bo mladini vzor, vodnik in vzpodbuda za njeno delo. Kako mrgoli po pokopališču te mladeži, ki kar tekmuje v krašenju grobov. — Narod, ki svojih zaslužnih mož ne časti, jih vredni ni. Vodnik po ljubljanskih pokopališčih, I. in II. zvezek (ekupaj 6 din), naštevajo okrog 260 grobov naših zaslužnih mož, njihov pomen, dela ter rojstne in smrtne podatke. Na podlagi zelo preglednega načrta je prav lahko najti vsak grob.

1 Pozor pred tatovi sveč, svetilk in cvetja! O Vseh svetih bi bila potrebna na pokopališču pri Sv. Križu, dokler je odprto, vse tri dni stalna straža, ker se dogajajo redno vsako leto ob tem času tatvine omenjenih stvari na grobeh. Gotovi brezvestni ljudje ne poznajo ne vesti ne pietete, pa delajo škodo raznim svojim umrlim, ukradeno stvari pa prodajajo. Tu je potrebna radikalna remedura!

Hoče pri Mariboru

Prosvetno društvo v Hočah odprva svojo zimsko sezono v nedeljo, 31. oktobra popoldne in zvečer s pestrnim sporedom; nastopijo otroci in predavatelj s krasnimi novimi skriptičnimi slikami. — Vsi prijatelji prosvete so na prireditvi iskreno vabljeni!

Celje

1 Gostovanje ljubljanske drame. V petek, dne 5. novembra bo gostovala v celjskem mestnem gledališču ljubljanska drama, ki bo uprizorila Nušičevo komedijo »Dr.«

1 Celje o Vseh svetnikih. Na praznik Vseh svetnikov bodo zapela združena pevska društva v Celju: »Zvon«, »CPD« in »Oljka« pod vodstvom g. C. Preglja Devovo nagrobno »Vigred«, Pregljevo »V hladni noči utonila...« in Prelovčev »Oj Doberdobe. Svojim umrlim članom in dolgoletnemu pevovodju g. Videčniku bo »Oljka« zapela še Bervarjevo žalostinko »Ob gomili«.

1 Cenjeno občinstvo opozarjamo, da bodo brisarski in frizerski lokali v nedeljo, 31. t. m., izjemno odprti od pol 8 do 11 popoldne.

1 Povečanje paviljona pri celjskem kolodvoru. Mestna občina celjska razpisuje oddajo del za povečanje paviljona »Putnik« na trgu Kralja Aleksandra. Morebitna pojasnila in proračunski pripomočki se dobijo na mestnem poglavarstvu. Ponudbe je vložiti v zaprtim ovoj v vložišču na mestnem poglavarstvu sba št. 9 do vključno dne 6. novembra 1937 do 11 popoldne.

1 V celjski bolnišnici je zaspal v Gospodu 19 letni dincar Štefan Ledinek iz Slokarij pri Zrečah. Naj v miru počiva!

1 V neki tekstilni tovarni v Celju je bilo v službi prijatelj tuj lastnine. Tovarnar se je trudil, da bi sam dobil tiste, ki so mu kradli kar cele kose blaga, vendar pa se mu to ni posrečilo. V začetku je izginjalo samo slabše blago in v manjši meri. V zadnjem času pa so začeli kradti kar na debelo. Izginili so kosi boljše blaga do 20 metrov. Tovarnar je tatvino prijavil policiji, ki je kmalu dobila te neprimadne in jih aretirala. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

Predstavlja se Vam

novo HARDMUTH-ovo podjetje, tovarna Koh-i-nor svinčnikov L. & C. HARDMUTH v Zagrebu.

Tovarna je moderna kot čas, v katerem živimo! Gotovo ni nikjer na svetu tovarne, ki bi bila tako opremljena z najnovejšimi tehničnimi pridobitvami.

V tej tovarni se izdelujejo domači HARDMUTH-ovi svinčniki, ki imajo svetovno sloves.

Naj si zapomni vsak, saj se tiče vsakogar izmed nas:

HARDMUTH-ovi svinčniki so sedaj domači izdelki!

TOVARNA KOH-I-NOOR SVINČNIKOV
L. & C. HARDTMUTH
V ZAGREBU

Konferenca borz v Ljubljani

Delegacija borz kraljevine Jugoslavije je imela včeraj svoje redno jesensko zasedanje v Ljubljani. Temu zasedanju so prisostvovali zastopniki vseh borz v državi, kakor smo jih že včeraj navedli. Sejam je predsedoval predsednik ljubljanske borze g. dr. Ivan Slokar, odnosno kot njegov namestnik član uprave ljubljanske borze gosp. Ferdo Nicklsbacher.

Dopoldne so na seji obravnavali najprej vprašanje generalnih tipov moke iz letošnje pšenice. Delegacija je vzela za standardne tipe te-le tipe: za moko 00g tip somborske borze, 0g tip novosadske borze, 0 tip ljubljanske borze, št. 2 tip belgrajske borze, št. 4 tip zagrebske borze, št. 5 tip novosadske borze, št. 6 tip somborske borze, št. 7 tip novosadske borze in za št. 8 tip somborske borze.

Druugo važno vprašanje je kotiranje 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov na naših borzah. V nasprotju z nekaterimi organizacijami denarnih zavodov je delegacija borz mnenja, da bi bilo potrebno te papirje takoj uvesti na naših borzah, vendar pa smatra, da bi bilo v splošnem interesu, interesu širokih slojev prebivalstva, posebno pa vlagateljev denarnih zavodov, če bi se tem papirjem priznala možnost, plačati z njimi davčne zaostanke do konca 1934 (ne kakor predpisuje doslej uredba, samo do 1932, odn. za dopolnilno prenosno takso tudi do 1935). Nadalje bi bilo potrebno ta papir napraviti tudi pupilen, da bi ga lahko interesi porabili za kavcije. Na podlagi referatov

po posameznih področjih ceni delegacija pridelek koruze za znaten, kakovost pa za dobro, tako da se more za izvoz računati na presežek tudi nad 100.000 vagonov. Zato je želeli, da se izvoz ne monopoli- zira za klirinške države samo za Privilegirano izvozno družbo, ampak tudi ob plačilu donosnega dela preferenciala dovoli zasebnim izvoznikom izvažati, kar je v interesu i naše trgovine i našega gospodarstva sploh, ker bo na ta način izvoz pravočasno izvozil primerne količine, in sicer prej, preden bi se pokvarile cene z dotokom blaga od novega pridelka prekomorskih držav.

V resoluciji, ki je bila izdana z zasedanja, apelira nadalje delegacija borz na vse merodajne faktorje, da store vse za skorajšnjo razširitev deviznega tržišča s tem, da bi se sistem klirngov postopno likvidiral ondoseno ukinit, kar bi dalo nov polet našemu narodnemu gospodarstvu.

Glede načrta uzanc za trgovino z repico so obstojali trije različni predlogi novosadske, zagrebske in belgrajske borze. Zato je bilo to vprašanje pridržano posebnim konferenci, ki naj se v kratkem ekleže v Belgradu, pa bi se konference udeležili tudi zastopniki Privilegirane izvozne družbe in odnosnih industrijskih podjetij poleg zastopnikov borz seveda.

Na podlagi predloga belgrajske borze so bile končno sprejete uzsance o mixed-koruzi, nadalje se gotove izpopolnitve borznih statutov, ki se tičejo poslovanja borznih posrednikov.

rem se porabljajo dekreti ministrskega sveta o povišanju uslužbenških prejemkov tudi za banovinske uslužbenice, upokojeence, uradniške pripravnike in dnevničarje v službi vardarske banovine.

Grafično delavstvo. Iz poročila Zveze grafičnih delavcev v Zagrebu za 1931-36 posnemamo, da je število članov te organizacije naraslo od 1930 do konca 1. 1936 od 4689 na 5539. Na koncu 1. 1936 je bilo 3521 (1930 2821) kvalificiranih in 1909 (1755) pomožnih delavcev in delavk. Po strokah je najbolj naraslo število delavstva v knjigovodski stroki za 22,4%, v litokemigrafski stroki za 17 in tiskarski stroki za 15,5%. Po podružnicah je število članov naraslo v Belgradu za 63, v Ljubljani za 15, v Novem Sadu za 10, v Sarajevu za 24 in v Zagrebu za 26% (niso pa upoštevane izpremembe v področju posameznih organizacij). Na koncu 1936 je štela Ljubljana 853, Belgrad 1858, Zagreb 2057, Novi Sad 534, Sarajevo 336 članov članske dajatve članov so znašale 1. 1936: kvalificiranih delavcev 8,4, nekvalificiranih 2,24, izredni prispevki 0,5 milij. din itd. Izdanih pa je bilo skupno 1936 nezaposlenih podbor 2,0, nadaljevalnih podbor 3,9, invalidskih 1,85 milij. din itd.

Kako lahko varčuješ v gospodarstvu in gospodinjstvu. Za proslavo mednarodnega praznika varčevanja, ki bo 31. oktobra, je izdala Zveza jugoslovanskih hranilnic knjižico »Kako lahko varčuješ v gospodarstvu in gospodinjstvu«. V njej sta objavljena dva članka, ki sta bila nagajena od osrednjih hranilniških organizacij: prvi članek je napisala Amalija Izgoršek, Kranj; »Kako se lahko varčuje v gospodinjstvu«; drugega pa je napisal F. S. Šegula: »Kje in kako je mogoče varčevati«. Zveza jugoslovanskih hranilnic je brošuro razdelila vsem slovenskim šolam.

Naložbe inozemskega kapitala v U.S.A. Trgovinsko ministrstvo Zedinjenih držav ceni, da so znašale na koncu leta 1937 naložbe inozemskega kapitala v Ameriki nad 6 milijard dolarjev, kar pomeni, da se je v zadnjih letih inozemski kapital povečal od 4.357 na 6.108 milij. dolarjev. Po skupinah se te naložbe razdelje sledeče (po stanju konec 1937, v oklepajih podatki za konec 1934): navadne delnice, tečajna vrednost 2.700 (1.202), prednostne delnice po inozemski vrednosti 455 (390), rentni papirji 563 (549), direktne investicije (knjižna vrednost) 1.640 (1.518), in ostale naložbe kapitala 750 (750) milijonov dolarjev.

Borza

Dne 29. oktobra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani in Belgradu na 238 denar, v Zagrebu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,73 do 8,83, v Zagrebu na 8,715—8,815, v Belgradu na 8,71—8,81.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,40—30,10, v Belgradu 29,25—29,95.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13,85 do 14,05, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo novembra 13,815—14,015, za konec novembra 13,755 do 13,855, za sredo in konec decembra 13,65—13,85.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,411.006 dinarjev.

znani univ. prof. Pražák predavanje o njem kot »najodličnejšem partnerju F. X. Salda«. — Marija Pujmanovič je vzbudila zanimanje občinstva takoj po vojni, ko je izdala knjigo otroških motivov »Pod krilom« in »Povesti iz mesečnega vrta«. Njen psiho- loški talent pa se je razvil v polnosti v romanu ženske usode »Pacientka dr. Hegla«. Zanimali so jo od nekdaj socialni motivi, ki so vsebina letos nagrajenega romana. »Ljudje na križpotju« epadajo v skupini, ki si je dala programsko ime »ruralisti«, to je — pisatelji zemlje. Tudi roman »Počen hram« se godi na vasi, v katerem poje hvalo vaški npravnosti in dobroti ter napada zlasti one lastnosti mestnega človeka, ki izpodkopavajo vaško moralo. Roman pa je vsekoli strasten in poln plastike. — Slovaška pisateljica Timrova, ki je le psevdonim za Boženo Slančikovo, je stara že 70 let ter spada med najpomembnejše slovaške pisateljice ter je bila sedaj ob svojem jubileju odlikovana za roman »Dve dobi« ter za svojo literarno delavnost. Je slovaška evangeličanka (hčerka pastora) ter opisuje predvsem slovaško vas in ljudske tipe. Leta 1930 je končala »Zbrane epise« (7 zvezkov). Njena nagrada izpričuje, kako tesno je starejša slovaška generacija navezana na mlajšo in kako jo mlajši rod ceni. — Jaroslav Průcha, ki je dobil nagrado za svoje odrske like »Borisa Gudunova«, je doma iz Plzna. Bil je pred kratkim v Moskvi na gledališkem festivalu, od koder je prinesel novost, da so sovjetski igralci za svoje najlepše like odlikovani. Tako je tudi zdaj bil on deležen takega čestnega odlikovanja. Prucha se je začel razvijati šele zadnji čas. Prišel je iz province ter se takoj prepojil z modernimi gledališkimi težnjami Hongrove in Hilarjeve režije ter takoj pokazal veliko umetniško globokost. Zanimivo je, da je ravno bojeviti in grozeči češki ruder Doháníč v Nemeč-

Kakor kopel telo,

tako osveži in očisti zobna pasta Chlorodont usta in zobe. Posebno po močnem kajenju, ali po delu v prašnem in suhem zraku imate občutek svežosti in čistote, ki ga zapuša čiščenje ust z zobno pasto Chlorodont.

Domači proizvod.

Chlorodont

Obtožen, da je urgel svoje dekile v Savo

Ljubljana, 28. oktobra.

V Zagorju ob Savi je bila na nedeljo 7. junija lani prirejana javna tombola, na katero je prišlo tudi mnogo ljudi iz raznih hribovskih naselij. Oženjeni delavec Albin Dežman je kmalu popoldne krenil s svojo sedanjo ženo, sestro in Marijo Klancišarjevo z doma s Poljsnika v Zagorje. Sprajad ata korakali njegova sedanja žena Marija in sestra, zadaj pa je stopal počasnih korakov Albin Dežman z Marijo Klancišarjevo, ki je imel z njo ljubavno razmerje, a ji je postal nezvest. Prišli so na cesto ob Savi. Tam sta se pri neki veliki skali ustavila. Kmalu nato pa je padla v globoko Savo Klancišarjeva in utonila. Dežman, ki je bil po postavi manjši in šibkejši od utoplenke, je tekel na orožniško postajo nazaj na Poljsnik ter kratko javil, da je padla Klancišarjeva v vodo. Sam je ni mogel potegniti iz vode, ker ni plavalč.

Niso mogli takoj pojasniti vse zadeve. Mareskaj so ljudje govorili, toda ni bilo prave podlage. Sep-

tembra lani je Dežman zaupljivo začel svojemu svaku Francetu Dolancu praviti, na kakšen način je Klancišarjeva padla v vodo in da jo je on sam pahnul v vodo. Ko je prišlo na Dolančevem domu letos 5. februarja do hujšega domačega prepira, je Franc Dolanc odšel na poljsko orožniško postajo in zadevo prijavil. Orožniki so Albina Dežmana zaradi suma zločinstva umora prišli in odvabili v litijske zapore. Na dan so prišle tudi nekatere tatvine, ko je Dežman skupno z Dolanci vamljali pri raznih sosedih in odnašal klobase, suho meso, slano, jabolčnik in druge stvari. Orožniki in litijsko okrajno sodišče so vodili prve poizvedbe in preiskave.

Državno tožilstvo v Ljubljani je sedaj obtožilo Albina Dežmana zločinstva umora po §-u 167/II k. z. Ta paragraf določa za umor po zrelem preudarku dosmrtno robojo, pa tudi robojo do 20 let. Hkrati je bil z dvema ostalima obtožencema Dežman obtožen 3 vlomnih tatvin. Ker sta bila druga dva obtožena starejša maloletnika, je bila razprava tajna. Dežman se je moral zagovarjati pred velikim kazenskim senatom. Njegov zagovor je bil že v preiskavi, pa tudi danes poln protislovij. Niti enkrat ni dosledno znal povedati, kako je prišlo do tragične smrti Marije Klancišarjeve. Izgovarjal se je, da ga je Klancišarjeva sama hotela vreči v vodo, rekoč: »Če te jaz ne morem imeti, te tudi druga ne bo!«. Predsednik velikega senata s. o. s. g. Ivan Kralj je samo prvega obtožena zasliševal nad tri ure. Zaslišanih je bilo tudi več prič, ki so nekatere močno obremenjevale obtoženca, druge pa so izpovedale v njegov prid.

Dopoldanska razprava je trajala od 9. dopoldne do 13.30. Nadaljevala se je ob 15.30.

Na popoldanski obravnavi, ki je trajala skoraj do 20, so bile zaslišane še mnoge druge priče. Obravnava je podala mareskatere podrobnosti, ki deloma razbremenjujejo obtoženca. Branilec prvega obtožena dr. Ivo Mohorič je predlagal med drugim lokalni ogled, ker sodišču do zadnjega ni bila popolnoma jasna situacija. Sodišče je prekinilo obravnavo in določilo, da se jutri, v soboto, ob 10.30 nadaljuje.

Kamnik

Krščanska delavska mladina v Kamniku priredi v soboto 30. oktobra ob 8. zvečer in v nedeljo 31. oktobra ob 4. popoldne v Kamniškem domu akademijo v proslavo praznika Kristusa Kralja. Glavna točka je »Igra o sv. Kristofu«. Osnovna misel te igre — človek išče najvišjega gospoda — je vzeta iz znane legende o sv. Kristofu, toda postavljena je v okvir resničnega vsakdanjega življenja. V Kristofu išče človek najvišjega gospoda najprej v pesniku-literatu, potem v proletarcu-revežu, v vojaški moči-vodji, v kapitalistu-bogatini, pravni moči-sodniku, v državi-carju, ki pa vsi malikujejo žensko čutnost. Končno se mu v h krščanstvu spreobrnjenem mladeniču, ki ga oblast seže na grmadi, pokaže kot najvišji Gospod Kristus. Igra je vredna vse pozornosti.

Kranj

Oglase za »Slovenca« in »Domoljuba« lahko naročijo Gorenjci v »Slovenčev« podružnici v Kranju, tudi v trafiki ge. Mire Mrak v Kranju, kjer dobite tudi vsa tozadevna pojmala. Zavedajte se, da imajo oglasi v teh listih največji uspeh.

Prosvetno društvo v Predosljah bo priredilo v nedeljo, 31. t. m. ob 3. popoldne lepo akademijo na čast Kristusu Kralju.

Zagoreten požar. V Stiški vasi pri Cerkljah je pogorela v noči od 23. do 24. oktobra baraka, last Kerna Janeza. Požar je nastal na doslej še nepojasnjen način. Poslopje je bilo zavarovano.

Spominjska proslava dr. Kreka. Tudi šenčur so bo v nedeljo 31. t. m. oddolžil spominu dr. Kreka ob 20-letnici njegove smrti. Spominjska svečanost bo ob 3. popoldne v Društvenem domu.

Kulturni obzornik

Česke državne nagrade za leto 1937

Na narodni praznik, 28. t. m., je češki minister prosvete dr. Emil Franke razdelil več državnih nagrad, in sicer: 1. Na področju leposlovne umetnosti Mariji Pujmanovi za roman »Ljudje na križpotju«, Jindřihu Vodák za knjigo esejev »Karl Hynek Mácha« (ter tudi za njegovo dosedanje delo) in Slovakinji Slančikovi-Timravi za delo »Dve dobi« (ter tudi za dosedanje delo). Poleg tega še Františku Křelini za roman »Počen hram«. 2. Na področju dramske, igralske in režiserske umetnosti: Jaroslavu Pruchu, članu Narodnega gledališča za glavne vloge v »Borisa Gudunovu« in »Zakaj človeško življenje« ter dr. Karlu Čapku za dramo »Bela bolezen«. 3. Na področju glasbene umetnosti: Otokaru Šinu za delo »Kontrapunkt, imitacije in fuga« ter Doroslavu Orlu za delo »Svetovslavski glasbeni elementi«. 4. Za dela v nemškem jeziku: Fiedeliju Finku za opero »Die Jakobsfahrt« ter Robertu Michlu za roman »Die Burg der Frauen«. 5. Za dela v madžarskem jeziku: Štefanu Darku za roman »Lángoló csipkebokor« (Goreči šipkovi grm). V celoti je bilo podeljenih 11 državnih nagrad po 5000 Kč, torej v znesku 55.000 Kč.

Pesnik Hora, ki poroča o izidu nagrade v »Českem slovu«, daje obenem tudi kratko karakteristiko posameznih českoslovanskih pisateljev, iz katere deloma posnemamo sledeče podatke: J. Vodák je znani gledališki poročevalec pri listu »Česko slovo« ter je brez dvoma eden najboljših kritikov iz stare Masarykove šole, ki je deležen splošne avtoritete. Pri svoji skromnosti do zdaj še ni izdal knjižno nobene zbirke, dasi se je tudi sicer literarno udeleževal. Je doktor filozofije, bil je profesor, ministrski svetnik. Zanimivo je, da je prav tega dne na-

kovi drami »Zakaj človeško življenje« postal eden vrhov dosedanjih Pruchove gledališke oblikovitosti. — Karel Čapek je dobro znan tudi našemu občinstvu ter je vsekakor eden med najbolj znanimi modernimi evropskimi pisatelji. Njegova drama »Bela bolezen«, ki so jo za češki narodni praznik predvajali v Mariboru in je na programu tudi pri nas, je v Pragi dosegla že 80 repriz. O Čapku, kakor tudi o »Beli boleznii« bomo imeli v našem listu priliko še večkrat govoriti. Vsekakor pa je porota poleg umetniške sile ocenjevala pri tej drami tudi politično aktualnost in pomen. — Oskar Šin je komponist, a obenem tudi glasbeni teoretik. Napisal je knjigo »Popolni nauk o harmoniji«, kar je nadaljeval v knjigi »Nauk o kontrapunktu, imitaciji in fugi«, ki je zdaj postala deležna nagrade. Nauk o kontrapunktu se predvsem odlikuje po razboru Bachove polifonije ter je prva češka sinteza obsežne vsebine, obvladana z modernimi metodami. Nje prednost je primerjava s tujejezičnimi učbeniki ter razumljivost in znanstvena točnost. Z njo je Šin napisal vzorni učbenik za glasbeni nastajaj na konservatoriju, kjer je on profesor za skladbo.

To bi bili letošnji českoslovanski nagrajenci. Ob tej priliki bi še enkrat poudarili važnost takih nagrad za kulturni razvoj naroda ter smo veseli, da so se tudi pri nas javne ustanove že zgenile ter se zavedle dolžnosti do kulture. Kakor znano, je ban dr. Natlačan razpisal literarne nagrade, prav tako mariborski župan in tudi ljubljansko mesto se bavi s to mislijo. Ob priliki bomo to važno javno kulturno vprašanje še načeli.

Matej Vurnik: Missa pro defunctis (ad IV. voces inaequales, aut una voce cum organo). V času, ko se bližamo praznikom spomina mrtvih, bo cerkvenim glasbenim potrebam dobro služil »Requiem«, ki ga je »za štiri neenake glasove, ali za en glas s spremljajočo orgelo« zložil Matej Vurnik. Stilno kritično je skladba brez problema, saj se priklju-

čuje stari, če dobro utrine smeri Cecilijanske umetnosti; in čeprav se v tej usmerjenosti ne ponaša s kako posebno prvobitnostjo, je vendar to delo zelo skrbno grajeno in z dbrim poznavanjem postav kompozitorne stroke. Zato se bo med drugim skladba tudi dobro prilagala pevskim glasovom in bo ugodno služila cerkvenim zborom ali organistom, ki jo bodo tudi sami lahko s pridom uporabljali, ker jemlje v obzir bolj skromen obseg in nižjo lego glasu (baritonarno lego).

Skladba se v partiturni obliki narača v jugoslovanski knjižarni v Ljubljani, v Mohorjevi knjižarni v Celju in pri skladatelju v Borovnici.) V. U.

»Bigarsko rodnoto iskustvo« v Sofiji prireja konec tega meseca zanimiv glasbeni festival, posvečen domači in inozemski glasbi. Začel se bo dne 26. t. m. Pokroviteljstvo prireditve je sprejel sam bolgarski kralj Boris. Zastopani bodo vsi balkanski narodi. Jugoslavijo bodo zastopali Brandler kvartet iz Maribora (zastopnik Slovencev), Zagrebski kvartet in Belgrajska filharmonija, ki ji bo dirigiral priznani dirigent Lovro Matičić. Pri koncertu bo sodeloval tudi profesor Božidar Kunc. Belgrajska filharmonija prireja koncert dne 26. oktobra, Zagrebski kvartet bo imel menda kar pet koncertov. Festival traja do konca meseca. Na programu so dela vseh naših vplivnejših skladateljev.

Znani predstavnik srbskega nadrealizma, ki ni pognal nobenih korenin, Milan Đedina, je izdal oziroma »Nove stvarnosti« ponatisnil poemo »Jedan čovek na prozoru«. Reči pa moram, da pomeni odutivati prvotni nadrealistični smeri in prav zaradi tega je poema ponekod pesniško na višini.

T. P. Dušan Radić, ki si je z nekaj novelskimi zbirkami v kratkem času utrl knjižno pot, je napisal roman »Seloc«, ki ga bo letos izdala Srpska knj. zadruga. Pisatelj je po poklicu zdravnik in ima poseben smisel za srbsko kmečko življenje, ki ga v svojih delih zelo tipično in iskreno prikazuje.

Kako dolgo žive stroji

Stroji se obrabijo ter gredo med staro železo, nato pa z nova v topilnice

Tudi najboljši tehnični izdelek ne traja večno, to se pravi, da tudi taka stvar živi le omejeno dobo. Lokomotive, železniški vagoni, jekleni žerjavi, mostovi, avtomobili, parni kotli, sesalke in brizgalne — to in še marsikaj drugega traja le omejen čas, nekatere stvari dalj časa, druge pa manj. Na koncu vsega pa morajo vse nazaj med staro železo, od koder romajo zopet v topilnice in železarne ali jeklarne.

Izdelki tehnike imajo na svojo starost vse polno napak in nadlog, katerih skoraj ni mogoče več popraviti ali pa se niti ne izplača več jih popravljati. Most, kateri je bil morda narejen kdaj pred 30 leti, dandanes ne more več ustrezati zahtevam modernega prometa. Prešibek je. Morejo ga sicer z novimi napravami okrepiti. Toda moderna gradbena sredstva so precej drugačna, kakor so bila stara, zato bi se novi del niti ne prilegal več staremu. Zato stare mostove drugod po svetu podirajo, če niso več popolnoma uporabni, ter jih ne popravljajo. Na njihova mesta pa postavljajo iz novega materiala nove elegantne mostove.

Lokomotivo dolgoletna služba tako zdelo, da se ne splača več, da bi jo še enkrat dali v generalno popravilo. Zato jo kar razderejo, njeno mesto pa zavzame nova, katera je zgrajena po modernih vidikih ter je za moderni promet mnogo bolj pripravna kakor je bila stara. Kakor za stotine drugih tehničnih izdelkov velja isto tudi za avtomobil. Kdor je tako srečen, da se lahko vozari po svetu v svojem avtomobilu, ta ve, da je najlepši in najelegantnejši avto čez nekaj let stara

škafija, v kateri voziti se ni nikako veselje več, ampak muka. Nam, ki nimamo svojih avtomobilov, pripovedujejo isto znanci, ki te reči poznajo.

Kako dolgo torej živi tak tehnični izdelek? Razlika v njihovi življenjski dobi je seveda različna. Medtem ko se navaden avto postara že čez 10 let, pa ladje lahko četrst stoletja brez hibe opravljajo svojo službo. Vsakovrstni stroji trajajo 10 do 20 let, medtem ko razne topilnice in peči trajajo le 10 do 14 let, kolikor je pač njihova poraba večja ali manjša. Železničarji so železniškim tračnicam in železniškim pragom prisodili starost 25 do 30 let, medtem ko mostovi in druge jeklene zgradbe trajajo 50 do 60 let. Povprečno pa vsak tehnični izdelek traja le kakih 20 let.

Pri vsem tem porajanju in zamiranju tehničnih izdelkov pa je zanimivo to, da stari izdelki nikakor niso za narodno gospodarstvo izgubljeni, marveč jih lahko znova s pridom porabimo, seveda šele takrat, ko so jih v jeklarnah in topilnicah znova prerodili. Staro železo namreč igra v naši industriji veliko vlogo. Znano je, da je na primer jeseniška tovarna pri nas predelovala po večini staro železo. Na Nemškem so že leta 1913 celih 5 milijonov ton starega železa v svojih jeklarnah znova pretopili v novo, medtem ko je leta 1929 ta številka že znašala 10 milijonov ton. Nemci skoraj polovico svoje železne potrebščine krijejo iz starega železa. Zato jim je vsako leto treba uvažati iz tujih držav le eno desetino vse železne potrebščine. Nekaj podobnega smo videli sedaj tudi v Italiji, kjer primanjkuje železne rude ter italijanska industrija sega po starem železu, da more kriti svoje potrebe.

Najhitrejša živo bitje

Znani ameriški naravoslovec dr. Roy Chapman Andrews je dognal, da med živimi bitji ptiči niso najhitrejši, marveč da so žuželke mnogo hitrejša. Hitrostni rekord med žuželkami pa je učenjak podelil neki žuželki, katera se znanstveno imenuje Cephomyia. Učenjak je dognal, da ta žuželka doseže 1309 kilometrov na uro. To je seveda strašna naglica. Zato je učenjak lahko tole povedal:

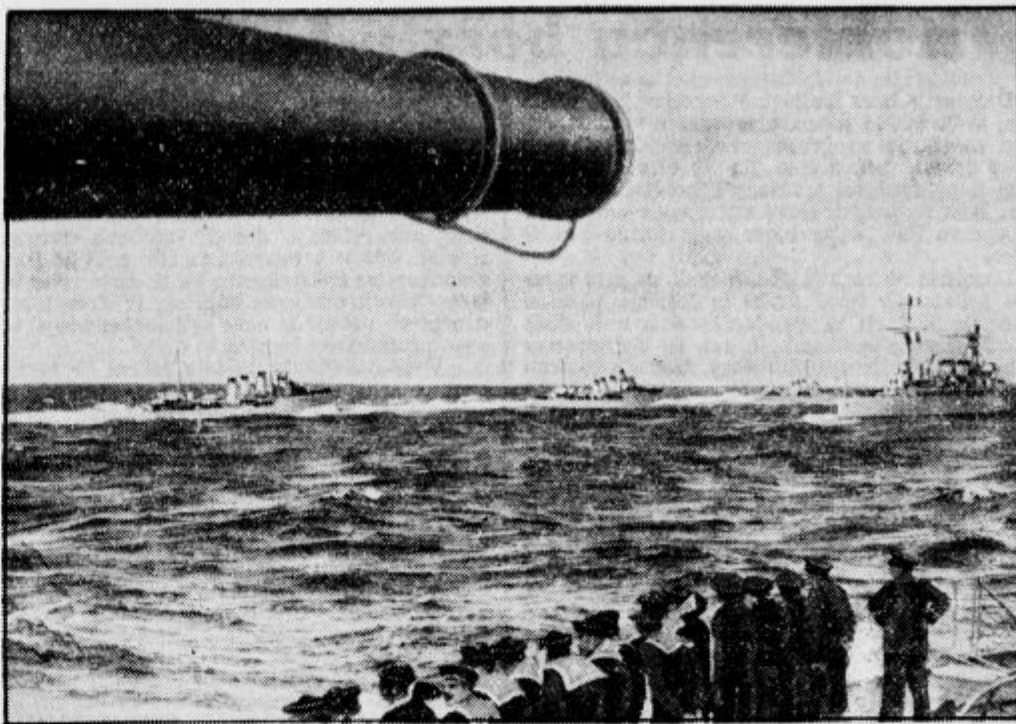
»Ko bi bilo kdaj mogoče, da bi človek iznašel letalo, ki bi moglo tako naglo leteti kakor leti žuželka cephomyia, bi lahko v 17 urah preleteli okoli zemlje. Leteli bi torej hitreje, kakor pa se suče zemlja okoli svoje osi. Žuželke so hitrejši letalci kakor pa ptiči, saj so se v letalski službi matere narave urile več sto milijonov let, medtem ko so ptiči na zemlji le 135 milijonov let. Človek pa je razpel svoje peruti šele pred kratkim. On pa ne pozna nobene hitrostne meje.«

Tista o stotinah milijonov let je sicer nedokazana, vendar nas zanima le to, kaj je mož do gnat glede naglice te žuželke. Če mu seveda smemo verjeti.

Vzoren davkoplačevalec

V mestu Butler v severnoameriški državi Pennsylvaniji živi civilni inženir Frank W. Preston po imenu. Ta mož je tak, da bi se morale zanj zanimati vse davkarije sveta. Ko mu je zadnjič tamkajšnja davkarija poslala davčno odmero za letos, je mož šel in davčno odmero natančno preštudiral. Ko pa jo je natanko pregledal, je dognal, da mu davkarija ni nič preveč računala, marveč da mu je odmerila celo manj davka, kakor bi bilo pravilno in prav. Na podlagi tega se je mož prepričal, da je njegova domača davkarija skoraj nekam preohlapna v delovanju in v ničemer podobna davkarijam vsega sveta. To ga je kar potrla. Zato je sedel in napisal ček za tolikšen znesek, kot se mu je zdelo, da bo pravičen za njegove davke. To je poslal davkariji. Ker pa se mu je medtem vzbudila vest, da je morda še premalo poslal, je priložil še bankovec za 10 dolarjev, če je kaj premalo. Tako je vestni davkoplačevalec potolažil svojo vest.

Sedaj človek ne ve, kaj bi dejal: ali je tamkajšnja davkarija taka redkost na svetu, ali pa je tak davkoplačevalec tako redek, da se je splačalo o tem pisati. Pri nas smo davkoplačevalci vredni zaupanja svojih davkarij, zato kaj takega pri nas ni mogoče, zlasti pa zato ne, ker tudi vemo, da se naše davkarije nikdar ne bi mogle tako zmotiti, kakor je Američan osumil svojo domačo davkarijo.

Francoski pomorski manevri pri Toulonu.

Nevaren krokodilji lov

Kmetje love te zverine, ameriška gospoda pa hodi gledat

V Ameriki je sedaj med tako imenovano boljše družbo velika moda hoditi gledat, kako kmetje love krokodile, katere v Ameriki imenujejo aligatorje.

Krokodilji lov je umetnost posebne vrste. Ze stari Egiptčani so bili izvrstni in izkušeni loveci na krokodile. Skoraj prav tako pa dandanes love krokodile kmetje na otoku Marajo v Braziliji. Marajo je otok v izlivu rek Amacon in Rio Para. Je največji rečni otok na svetu. Na njem je naseljenih mnogo kmetov, ki obdelujejo rodovitno zemljo tega otoka. Ker je tudi podnebje kaj lepo, se kmetom kar dobro godi, ko bi seveda ne bilo krokodilov v tamkajšnjih vodah. To je strašna nadloga. Teh vodnih zverin je v vsaki vodi kar na stotine. Čim več jih pobijejo, tem več jih je drugo leto. Te krokodile Američani imenujejo aligatorje. So nekoliko manjši, kakor pa njihovi afriški sorodniki.

Ker je ta žival taka nadloga za tamkajšnje prebivalce, zato se ljudje že nekaj desetletij trudijo, da bi to spako zatrli. Organizirajo kar cele

ekspedicije zoper krokodile. Najboljši čas za krokodilji lov je poleti, ko zaradi silne tropične vročine voda okoli otoka precej upade. Na en sam dan včasih polove do trideset aligatorjev, jih deno iz kože, nakar kožo drago prodajo.

Kadar kmetje gredo na krokodilji lov, nikogar ni strah, čeprav vsakdo ve, da gre v smrtno nevarnost. Skoraj niti en lov ne mine, da bi v njem eno človeško življenje ne padlo. Toda gredo, ker je to potreba njihovega življenja. Kmetje in zverine se pač bore za obstoj. Krokodili namreč res močno ovirajo razvoj gospodarskega življenja teh naselencev. Od doma gredo že zgodaj zjutraj, da so opoldne, ko je solnce na višku, že vsi na svojih mestih. Lovci jezdijo bivolce, kateri bodo na povratku morali nositi tudi plen in ranjence. Vsi lovci so dobro oboroženi. Služabniki nosijo za njimi puške, lase in harpune. Ko pridejo v močvirje razjašajo, nakar se lov prične.

Glavni delež pri naporih dneva imajo gonjači. Ti brodirajo po plitki vodi, katero lahko sproti pregledajo, da jih kaka žival ne preseneti. Biti morajo oprezní, urni in pogumni ljudje. Kljub temu pa je med njimi največ žrtev. En sam hipec nepazljivosti, pa je izgubljen. Kogar je krokodil pograbil ta je izgubljen, ker krokodil svojega plena nikdar ne izpusti. Maščevalna in krvoločna zver svojo žrtev potegne za seboj v globoko vodo.

Lovci pa med tem na bregu čakajo znamenja od strani gonjačev. Kadar zagleda lovec znamenje, pograbi orožje in plane bliže k bregu. Medtem kdo izmed njih že vleče v laso ujetega krokodila k bregu. In vsi planejo sedaj nanj. Streljajo le redko. Zato pa toliko bolj spretni vihte sekire in sučejo nože. Nekateri znajo tako dobro udariti s sekiro, da krokodila z enim udarcem pobijejo. Kadar kje pobijejo 20 do 30 krokodilov, se morajo preseliti drugam. Kadar so namreč krokodili preveč vznemirjeni, se zberejo v velike gruča ter se preselijo v globokejšo vodo. Tukaj seveda jim človek ne more do živlega. Če pa tamkaj, kamor so se skrili krokodili, voda ni pregloboka, kmetje ne obupajo, marveč se lotijo zveri s svojimi harpunami. Te znajo kaj spretno metati. Redkokdaj zgreši kaka harpuna svoj cilj. Navadno pa love krokodile z lasom, katerega mu lovec vrže okoli vratu ali okoli repa, ter ga nato potegne na suho, seveda s pomočjo svojih številnih tovarišev. Eden zveri seveda niti daleč ni kos.

Pred kratkim pa se je na tem otoku mudil slovec igralec iz Združenih držav. Ta je gledal te love ter doma potem pripovedoval, kako in kaj. Vsako leto je potem prihajalo z njim več njegovih prijateljev, kateri so gledali te love. Dandanes pa je krokodilji lov prava moda za bogato severnoameriško gospodo. Danes so se ameriški bogataši še za šport začeli zanimati za ta lov. Skoraj ne spada več v salon človek, ki ni ubil vsaj enega krokodila. Kmetje z otoka Marajo so seveda veseli, če ti bogataši prihajajo k njim gledat krokodilje love. Sicer vedo, da jim pri lovu ne morejo kaj pomagati, ampak so kvečjemu le v napotje. Vendar kmetje vedo, da jim te muhe ameriških milijonarjev nesejo dober denar.

Spomenik ameriškega polarnemu raziskovalcu Pearyju so te dni postavili v njegovem rojstnem mestu Cresson Springs v Ameriki. Peary je na svojih petih popotovanjih po polarnih krajih dokazal, da Grönlandija ni celina, ampak otok. — Slavnosti se je udeležila tudi njegova hči.

»No, Jakec, kaj pa delaš? Ali se kaj učiš?«
»Nič, gospod učitelj, le vas poslušam!«

»Ti si pa res osel! Le rogov še nimaš!«
»Saj osel nima rogov!«
»No vidiš, da ti prav nič ne manjka!«

»No, prijatelj, kdaj pa bo tvoja hčerka začela misliti na ženitev?«
»Saj že misli noč in dan!«

Učitelj: »Povej mi, kakšna je razlika med elektriko in streljo!«
Učenec: »Elektriko moramo plačati, medtem ko je strela zastoj!«

Reimska katedrala grobišče svetnikov in kraljev

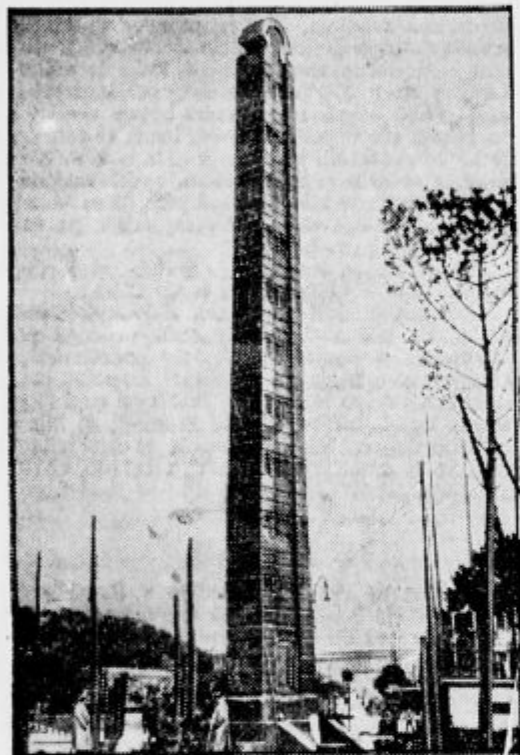
Kol smo že poročali, so na novo popravili na pol razdejano katedralo v Reimsu na Francoskem ter so jo te dni tudi slovesno posvetili. Ta katedrala je med najlepšimi stavbenimi umetninami gotskega sloga na svetu. V njej pa so tudi grobovi številnih svetnikov, med katerimi omenjamo sv. Gomberta, sv. Berto. Tukaj je dalje pokopan sv. Rigobert, sv. Brunon, sv. Albert Louvainski ter sv. Klotilda, žena frankovskega kralja Klodvika. Tukaj so shranjeni ostanki duhovnega ustanovitelja mesta Reimsa sv. Remigija kakor tudi ostanki francoskega kralja sv. Ludvika ter sv. Terezije. V baptizeriju imajo še shranjen krstni kamen, v katerem je bil krščen frankovski kralj Klodvik. Pred glavnim oltarjem, ki je izbrana umetnina, so bili majiljeni za kralje štirje potomci Karla Velikega, za za njimi pa še 30 francoskih kraljev, izvzemši Henrika IV. in pa Ludvika XVIII. Reims je rojstno mesto katoliške Francije, katero je kasneje posvetila še francoska narodna junakinja Iva-na d'Arc.

Takle je bil Gijon, ko so ga zasedle bele čete. Skoraj vse hiše so bile razdejane.

»Povej mi, ali je pisateljjevanje kaj hvaležen opravek?«

»Vsekakor! Vsaj meni, kadarkoli kam pošljem kak rokopis, vedno vse z zahvalo vrnejo!«

Abesinski obelisk, ki je stal v Aksumu, so Italijani prepeljali v Rim ter ga za obletnico fašističnega pohoda v Rim dne 28. oktobra postavili kot trofejo zmage v ulici Via dell Impero.

Najstarejša jelka

Francozi so preiskovali svoje gozdove v Vogezih ter so dognali, da imajo najstarejša jelke blizu prijaznega zdravilišča Le Hohwald pri Strassburgu. Tam imajo veliko jelko, ki jo imenujejo »velika jelka«, ki je po mnenju strokovnjakov stara 350 let. Ta jelka je 43 metrov visoka ter se njen vrh dviga daleč nad vrhovi drugih jelk okoli nje. Obsega ima 5,20 metrov. 16 možakov bi moralo stopiti drug ob drugega, da bi izpolnili notranjost tega velikan. Da pa ta »velika jelka« nikakor ni izjema, dokazuje druga jelka, katero imenujejo »lepa jelka«, ki je le malo nižja in ki ima v obsegu še vedno 4,60 m. Tudi ta bo stara blizu 300 let. Take jelke so dandanes pri nas izginile, čeprav je gotovo, da so nekaj tudi rastle.

Slike iz Mongolije

Prebivalci Mongolije: Zgoraj: Tipi mongolskih vojakov. Spodaj: Zivnorej je glavna gospodarska panoga v Mongoliji. Na desni: Vrhovni poveljnik mongolskih čet princ Kang Teh, ki se na strani Japoncev bori zoper Kitajce in Ruse.

Maribor

m Na vseh svetnikov in na vernih duš dan. V stolni in mestni župni cerkvi bodo ob 15. večernice, ob 16. pridiga, potem pa procesija na staro mestno pokopališče. Na novem cerkvenem mestnem pokopališču na Pobrežju se bodo opravile molitve za rajne ob 14. — V frančiškanski baziliki bodo na vseh svetlih dan ob 14. molitve, ob 14.30 večernice, ob 15 pa žalna procesija na Marijino pokopališče na Pobrežju. — V magdalenski župnijski cerkvi bo popoldne ob 14. pridiga, nato molitve za rajne ter procesija na magdalensko pokopališče na Pobrežju. — Na vernih duš dan v torek, 2. novembra: v stolnici ob 8. bilje, ob 9. mrtvaško opravilo in libera za pokojne župljane. — V Slomškovi kapelici na starem mestnem pokopališču bodo ob šestih jutraj naprej tri črne sv. maše. — V frančiškanski baziliki bo ob 6. slovesna zadušnica za pokojne župljane, ob 7.30 pa bo na Slomškovem grobu tiha sv. maša za rajne. — V magdalenski župnijski cerkvi bo v torek ob 6. slovesno žalno sv. opravilo, nato procesija na pokopališče in v tamonjšni kapeli tiha sv. maša za rajne župljane.

Prva mariborska prodajalna M. Bäuerle in izposojalnica klavirjev Gosposka 56, priredi oktobrsko ugodnost. Vsi v tem mesecu na posodo vzeti klavirji preidejo v last izposojalcev, kadar doseže plačana najemnina višino cene. Prosti ogled. Najemnina 80—150 din mesečno. Pohitite, dokler traja saloga!

m Proslava češkoslovaškega narodnega praznika je bila v Mariboru v četrtek zvečer v gledališču. Bila je res manifestantna, gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega sedea, navdušenje občinstva je bilo spontano ter je prihajalo do izraza s silnimi aplavzi pri odprti sceni. Gledališče je uprizorilo za proslavo 28. oktobra Capkovo sodobno igrano »Bela bolezen« v Malčevi režiji. Pred predstavo je vojaška godba pod vodstvom kapelnika kapetana Jiraneka zaigrala najprej češko, potem pa jugoslovansko himno, ravnatelj češke šole v Mariboru Drly pa je prednašal znano češko pesem »28. říjen«. Maribor je pokazal s to proslavo svojo bratsko solidarnost s češkoslovaki.

m Mariborsko trgovstvo je izrazilo včeraj na sestanku svojo solidarnost z ljubljanskimi, zagrebškimi in belgradskimi tovariši v pogledu njihove akcije proti dovolitvi veleblagovnic. Nameravana zatvoritev trgovin, ki bi se imela istotako včeraj kot znak protesta izvršiti, se ni izvedla.

m Ekonomski tečaj Ljudske univerze. V sredo, 3. novembra, se prične ekonomski tečaj, ki ga je organizirala Ljudska univerza, da si v njem izobraženi izpopolnijo poznavanje gospodarskih problemov. Predavanja bodo vsako sredo ob 20. na Trgovski akademiji v sobi št. 37. Predavali bodo strokovnjaki. Pismene prijave sprejema Ljudska univerza, Krekova 18, ustmene pa prof. dr. Crnek na realki.

m Nekaj brezplačnih vozovnic za kongres UROIR v Skopju, ki bo v začetku novembra, je prejela uprava mariborskega pododborja Združenja rezervnih častnikov. Člani, ki žele kongresu prisostvovati, naj se takoj zglasijo pri predsedniku pododborja, Maribor, Gosposka ulica 9, kjer prejmejo brezplačne vozovnice.

m Novo srednješolsko poslopje. Kakor čujemo, bo banska uprava začela na pomlad graditi v Mariboru novo srednješolsko poslopje.

m Mesarske stojnice in mesnice bodo zaradi praznika vseh svetnikov v nedeljo popoldne odprte, v ponedeljek, na praznik, pa bodo ves dan zaprte. Občinstvo se opozarja, da si oskrbi meso za ponedeljek že v nedeljo popoldne.

m Telefonsko govorilnico postavljajo na Kralja Petra trgu. Obstaja iz majhne kabine s steklenimi stenami ter stoji ob vhodu na glavni dravski most.

Gledališče

Sobota, 30. oktobra: Ob 20. »Sodnik Zalamejski«. Red C.
Nedelja, 31. oktobra: Ob 15. »Bela bolezen«. Znižane cene. — Ob 20. »Trije vaški svetniki«. Znižane cene.
Ponedeljek, 1. novembra: Ob 20. »Marija Stuart«.

Ježica

Tečaj za esperanto na Ježici. Na pobudo domačih esperantistov bo letošnje zimo na Ježici začetniški tečaj za pouk esperanta. Tečaj naj bi dal prve temelje prijateljem tega mednarodnega jezika. Ako bodo tečajniki pokazali dovolj stanovitnosti in vneme, bodo temu prvega začetniškemu tečaju sledili še drugi tečaji za one, ki so v tem jeziku že bolj podkovani. Začetniški tečaj bo po želji članov ob delavnikih zvečer ali v nedeljo popoldne, najbrž v ježenskem Gasilekem domu. Prvi seetatek zaradi tečaja bo v nedeljo, 31. oktobra ob 10. popoldne v Gasilekem domu. Obenem bo predavanje o zgodovini in pomenu esperanta. Vabimo k predavanju in na tečaj vse prijatelje esperanta!

Slavnostna predstava

»Prodane neveste« v operi

Res ugodno se odziva vedno na vse strani visoka kulturna zavest, ki jo zopet in zopet kažejo v svojih nastopih — tudi politični predstavniki češkega naroda, ki se, posnemajoč visoki vzgled svojega velikega državnika Masaryka, zavedajo, da je le v pravem razvoju celotne kulture pogojena dobrobit vsega naroda. Izrazito tako potezo je pokazal ponovno tudi sedaj češkoslovaški konzul Stanislav Miňovsky, ki je mesto običajne recepcije v proslavo češkoslovaškega državnega praznika aranžiral s svojo soprogo slavnostno predstavo Smetanove »Prodane neveste« v našem opernem gledališču in povabil nanjo vse predstavnike naše javnosti, obenem pa dal sedeže na razpolago tudi drugim, operno umetnost ljubčim obiskovalcem.

In tako je izzvenel ta večer v zmišlu toplega in iskrenega razpoloženja, ki se je razvilo v opernem gledališču med številnimi obiskovalci — med slavnostnimi gosti, ki so vneto in živo sledili predstavi te, vsaj vidno navzven najučinkovitejše češke operne umetnine. — Predstava, ki jo je vodil v glasbenem pogledu ravnatelj Mirko Polić in v režijem prof. Osep Šest, je bila na povprečni umetniški višini. Med izvajalci je bilo vendar mnogo ognja, tako v orkestru kot na odru, kjer so med podobami mikali nekateri liki: tako (zlasti z ozirom na začetništvo) Mařenka sopranistka Vidaličev, Vašek tenorista Banovca in drugi. — Svojestven in za nas nov pa je bil Kecal basista Milorada Jovanovića, člana belgrajske opere. Podoba kot jo je ustvaril basist Jovanović, je privlačila po pevski strani, ker je imela za podlago polno zvenec in sočni, nekam baritalonalno barvani pevski material, manj pa po igralski, s te strani spriču našega Križaja in Betetta (morda smo tudi razvajeni).

Tako je v plemeniti in posnemani vredni obliki izzvenela proslava češkoslovaškega narodnega praznika. V. U.

Jesenice

Utopljenec v Savi. Slučaj Rudolfa Jakaša, ki so ga našli utopljenega v Savi, se vedno bolj razjasnjuje. Utopljenec je visel ob neki veji v strugi Save in je bil na eno nogo bos. To kaže, da se je moral sam sezuti, preden je utonil. Policijska preiskava je ugotovila, da je moral Jakaš, ko je hodil domov na Hrušico, priti do potoka Jesenice, ga hotel prebrstati, zato se je sezul. Medtem ga je potegnilo v vodo tik ob izlivu potoka v Savo. Tudi lega trupla v Savi kaže na to, da ga je morala voda prineesti iz struge Jesenice. Pokojnik je bil v službeni uniformi žel. zvančnika. Bil je pred kratkim premeščen na Jesenice iz Save pri Ljiti.

»Banovinski inženjer« projektira nove Jesenice. Na Jesenice se je priključil neki gradbeni tehnik A. G. in se tu izdajal za odposlanca banovine z nalogom, da projektira nove Jesenice. Vabil je kot tak visok gospod razne Jesenčane v lokale na pomek. Tam se je naredil vedno tako, da nimadenarja in da so morali plačati drugi. Tako se je klatil ta pritepenec nekaj dni po Jesenicah in lupil ljudi. Policija ga je v gostilni Mencinger ustavila in napravila za vinjenjem red.

Ljubenziv prijatelj. Ta je poplaval s prijatelji po gostilnah, nato pa je prišel pijanega tovariša poljubljati, da mu je izmaknil denarnico in drobiž v vrednosti 370 din. Žal je K. A. Jesenčan.

Tat pri Vilmanu. Pritepenec S. P., ki je vlomil pri Vilmanu, pa žal ni mnogo našel, je bil oddan sodišču. Delal je pri Slogradu, doma pa je iz Predosla.

Sv. Barbara v Halozah

Uradna ura ob nedeljah na pošti. Prebivalstvo pri nas, in drugod menda tudi, se pritožuje zoper prepozno odpiranje pošte ob nedeljah in praznikih. Uradne ure ob teh dnevih se začnejo šele ob 9 in uradnik ne odpre nikomur pred uro in se drži točno predpisov. Prebivalstvo pa zahteva, naj se pošta odpre ob nedeljah in praznikih ob 8, kakor ob delavnikih. Ljudje imajo na ta način priliko ob nedeljah opraviti vse na pošti, česar med tednom nimajo časa, v nedeljo pa je tudi nerodno po sveti maši dve uri postajati po trgu in čakati, kdaj bo pošta odprta, zlasti v zimskem času, ko pridejo ljudje od daleč v cerkev, po slabih potih in v slabem obnavlu.

Vinska letina v Halozah in cene. Lanska letina je zaradi peronosporne uničila naš glavni pridelek. Upali smo, da bo letos boljša letina. Zaradi vednega deževja, premalo sonca in zaradi odlaganja trgovat na leto vreme je vina zelo malo in je srednje kakovosti. So pa tudi velike izjeme glede lege, zemlje in vrste, ki dosegajo lansko kakovost. Po tem se tudi giblje vinske cene. Nekateri so sladkali, večina pa ne, ker niso mogli nabaviti sladkorja. Tukajšnja posojilnica ima polno klet. »Vinarska zadruška« pa letos ne more nakupovati, ker še nima zadružne kleti in le zadružništvo nas bo rešilo, sicer nas bodo izkoriščali prekupčevalci, ki se redijo od naših žuljev. Zato naj bo geslo vsakega Halozana: Kdor je vinogradnik, ta naj bo zadružni član »Vinarske zadruške r. z. z. o. z. pri Sv. Barbari v Halozah«.

sestre Klare toliko razmišljati, da se je vsaj začasno ponižno sklonil pod dežnik tete Ulrike.

Rožamarije ni dobil pred oči, tudi se je bal njenega pogleda. Bila mu je v spominu dražetna kot krasen maj. Zdal pa je oba oklestila toča! Njegovo srce se je krčilo ob zamišljanju. Ukvarjal se je z malim Henrikom in čuval nad njim. Koristil je s tem celo malemu grofu, ker se ni udajal njegovi nebrzdani volji kakor Babeta.

Bivanje sestre Ivane na Thorsteinu je šlo h kraju. Teta Ulrika jo je ostro opazovala, se od nje naučila raznih prijemov ter si jih dobro zapomnila.

Rožamarija se ni zbal strogih oči tete Ulrike in njene svečane postave. Kadar je počival na Rožamariji resni tetin pogled, se je ta brž omilila... pojavljalo se je v njem nekaj plahega, toplega. Njene vitke, koščene roke so se zelo nežno lotile Rožamarije in prav dobro se je ta počutila v družbi črnobelečene, mirne tete Uli.

Dvorni svetnik je neprestano naročal mir in zopet mir. Tudi kneginji v Braunecku je dnevno isto polagal na srce. Dami sta bili različni in tako je bil njun pokoj tudi različen. Rožamarijo je opajala ljubezen, kot bi jo opbevali v rožni lopici zlati sončni žarki. Videla je okoli sebe zgolj ljudi, ki so jo ljubili in so tekmovali v tem, da bi ji izkazali kakšno ljubav, v kolikor je bilo to dopuščeno. Med teto Ulriko in sestro Ivano so radi tega čisto nastali obmejni spori.

Da bi ne prihajal ob svojih dnevnih obiskih s praznimi rokami, je postal knez že genialno iznajdljiv. Domišljal si je namreč, da Rožamarija zanesljivo pričakuje njegovih daril.

Tudi mali Henrik se je polagoma res zopet privadil svoji mami, ki ga pa ni smela vzeti v naročje. Tudi mu niso bile dovoljene nasilne nežnosti in telovadba na maminii postelji. Naučil se je od starega papana, da ji je tudi prinašal kakšna darila, ki pa so bila silno raznovrstna. Prinesel ji je kakšen rožin list, kos preste, lepega črva, ki ga je našel po dežju. Mamica je sprejemala vse,

Sport

Ljubljana : Bask

Jutri popoldne ob 14.30 bo na igrišču SK Ljubljane zelo zanimiva in za Ljubljano izredno važna liga-tekma za državno prvenstvo. Tekmo bo sodil švicarski sodnik. Pridite in podprite naše reprezentante!

Mariborski šport v nedeljo

Igrišče Rapida ob 10: nogometna tekma lahko-atletskih reprezentanc Maraton : Rapid.
Stadion Železničarjev ob 15: Železničar : Čakovčki SK, prvenstvo LNP.

Čakovec:

ob 15: ISSK Maribor : Gradjanski SK, prvenstvo LNP.

Murska Sobota:

ob 15: SK Rapid, Maribor : SK Mura, prvenstvo LNP.

SK Slovan : SK Reka

SK Hermes : SK Mars

Ob 9. oziroma ob 10.30, se nam na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno predstavijo imenovana moštva v borbah za točke, katere so vsem zelo dragocene. Hermes kot Reka jih rabita za utrditev

Pelideset let

Pred nami je jubilej združenja brivcev, frizerjev in kozmetikov v Ljubljani. 50 let neumornega organizacijskega dela pomeni ponoven dokaz vztrajnosti našega obrtnika, ki dela, ustvarja in skrbi za čim večjo usposobljenost svojega naraščajca, dobro se zavedajoč, da je v dobrem, strokovno naobrazbenem naraščaju bodočnost celotne obrti.

14. in 15. novembra bo proslava v Ljubljani. Ob tej priliki prirede veliko propag. friziranje in tekmovalje v brzem britju. Tekmovali bodo mojstri, mojstrice, vajenci in vajenke ter pomočnice in pomočniki v vseh panogah frizerske obrti. To tekmovalje bo eno največjih, kar jih je bilo dosedaj pri nas sploh. Udeležba bo prav številna iz vseh krajev države. Poleg občnega zbora in banketa bo 15. nov. ob 9. popoldne v stolnici sv. maša zadušnica za pokojne člane. Polovična vozovina je dovoljena. Vse tekmovalce naproša odbor, da se takoj prijaviijo tehničnemu vodji nagradnega tekmovalja g. Viliju Franchettiju v Ljubljani, Tavčarjeva 3.

Velenje

Trije grobovi v enem tednu so zrasi na našem šmartinskem pokopališču. Trije poročni možje, trije delovni ljudje, trije veliki trpini so drug za drugim legli v nje. Najprej Vinko Janežič, ki se je 21. januarja letos v rudniku strahno onesrečil, ko mu je zdrobilo hrbtnico in od takrat ni več vstal. Od njega se je poslovil v imenu delavcev tovariš Zajc. — Na dan Janežičevega pogreba je zapel mrtvaški zvon drugemu velikemu trpinu, uglednemu čevljarškemu mojstru Martinu Hudalešu. Rak v ustih in grlu je opravil svoje grobarsko delo pri tem vzornem krščanskem možu in družinskem očetu, ki zapušča ženo in troje nedoraslih otrok. Z vso udanostjo je prenašal bolezen morilko; zamen je iskal pomoči. — Ob njegovem pogrebu pa je že tretjič zapel zvon mrliško pesem v slovo jamomeru Vinku Podpeanu, ki si je s silno pridnostjo zagotovil trden položaj sebi in družini. Vnetje rebre mrene in pljučnica sta opravili svoje žalostno delo. Ob grobu sta mu govorila v imenu delavcev Jelen, v imenu rudniškega ravnateljstva pa g. Kurmik. — Bog naj tolaži sorodnike!

Ljutomer

Pred kratkim so začeli zidarji zidati v Katoliškem domu malo dvorano. To dvorano smo že dolgo pričakovali. Sedaj bomo imeli krasen prostor, kamor bomo lahko vodili v zimskih dneh našo mladino, kjer bomo imeli predavanja. Prostor je tudi namenjen odraslim, kmelom, obrtnikom, delavcem in vsem, ki se želijo izobraziti. Vsakdo mora odobravati ta korak naše Okrajne posojilnice, da je izdelala ta načrt. Za Katoliškim domom pa je tukajšnja Vinarska zadruga zgradila zelo primerno trsnico in sušilnico za sadje. Tudi v ostalem mestu se dela in popravlja. Trgovce Seršen je prej nepomembno poslopje prenovil v krasnem slogu, ki bo v kras in v ponos našemu mestu Ljutomeru.

položaja v zgornji hiši, dočim se bosta Mars in Slovan akušala znebiti družine, katero si neprorokovno delata. Moštva so si zelo enakovredna, kar so dokazala v poslednjih nastopih. Tudi Slovan tokrat ne bo zaostal, ker bo izpopolnil svoje moštvo z nekaterimi izkušenimi igralci, ki so bili dosedaj bodisi radi bolezni, bodisi radi službe, primorani poslušati zadnje vzdihne svojega kluba. Mars je tudi zlezal iz krize, kar nam je dokazal z nedeljsko tekmo in bo gotovo hotel sedaj naprej po poti, ki si jo je izbral v nedeljo. O Hermesu in Reki bi bila odveč vsaka beseda, ker sta vodilna kluba našega prvega razreda že od nekdaj.

SK Kovinar : Grafika

V nedeljo popoldne bo na igrišču Kovinarja zanimiva prijateljska tekma med gori imenovanimi kluboma. Grafika je na Jesenicah že star znanec, ki je zapustila vedno najlepši vtis pri gledalcih zaradi svoje lepe igre. Letos je Grafika sploh na višku, kar kažejo njeni uspehi v prvenstvu, katerega si je osvojila brez poraza z gol-diferenco 34 : 3. Tudi pred 14 dnevi je v Trbovljah remizirala s pravkom Trbovelj, Amaterjem, v prijateljski tekmi. Ker se tudi Kovinar nahaja v dobri formi, bo vzroka dovolj, da napolnijo prijatelji delavskih klubov igrišče Kovinarja ter ga v njegovih športnih stremljenjih podpro.

Turnir SK Mladike

za pokal ravnatelja g. dr. A. Tomca v nedeljo in ponedeljek ob 9

Na turnirju SK Mladike sodelujejo poleg pridelitelja še moštva SK Ljubljane, SK Korotana in SK Moste. Spričo izredno kratke prvenstvene sezone, ki je za drugorazredne izčrpana v treh terminih, je tako tekmovalce edino uredstvo, ki naj obvaruje te klube pred razsodom. Pozdraviti je zameel pridelitelja in njegovih predstojnikov, ki žele z materialnimi žrtvami nuditi tem zapuščencem moštvo tekmovalni program, pozdraviti pa je tudi nesebično sodelovanje našega liginega zastopnika SK Ljubljane pri vseh prečilih vprašanjih naših malih klubov. Tako je tudi to pot sodelovanje SK Ljubljane povzdignilo prireditve na nivo prvorazredne prireditve. SK Ljubljana nastopi z močno kombinacijo, v kateri bodo tudi imena nekaterih, v pretekli sezoni prav slavnih nogometašev, ki še vedno znajo navdušiti naše občinstvo s prav lepimi potezami. To moštvo igra ob 10.30 proti mlademu moštvu SK Korotana, ki je v zadnjem času uredil svoje vrste in igra prav lep kombinacijski nogomet. Ta tekma, kakor tudi njena predigra med Mladiki in Mostami, ima značaj izločilne tekme, s katere izide zmagovalce kot finalist za tekme prihodnjega dne. V srečanju Mladike z Mostami bomo gledali vedno zanimivi lokalni derby. Prav posebno se pripravljajo nanj Moščanci, ki se žele Mladiki revanžirati za nedavni prvi poraz. Ker pa razpolaga prireditelj s solidnim, dobro uigranim moštvom, v katerem je tudi nekaj »asov« Ljubljanskega nogometa, bo brez dvoma tekma najzanimivejša na turnirju.

V ponedeljek pa se erezajo ponovno vsi štirje tekme v zanimivem finalu, predvidoma v parih Korotan : Moste in Ljubljana : Mladika. Pozivamo naše športno občinstvo, da s čim večjo udeležbo podpre stremljenje prireditelja.

PODPRITE S.K. LJUBLJANO

Izredni občni zbor SPD. V ponedeljek 15. novembra 1937 ob 20 bo v dvorani Trgovskega doma (ob banski palači) izredni občni zbor Osrednjega društva Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. Na dnevnem redu je sklepanje o gradbeni preureditvi planinskega doma »Zlatorog« v Bohinju in najetju gradbenega posojila. Vabimo člane, da se zaradi važnosti tega vprašanja v čim večjem številu udeležijo občnega zbora. — Odbor Osrednjega društva SPD.

Medklubake kolesarske dirke na Turjak bodo jutri točno ob 11 popoldne. Dirkači naj bodo ob 10, t. j. eno uro pred startom, v Pijavi gorici, da se pravočasno opravi vpisovanje in zbranje vrstnega reda. Ob 9 odhod s Kongresnega trga.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. (Službeno). Zadnja disciplina juniorskega prvenstva Dravske banovine za moštva, met kladiča, bo v soboto, 30. t. m. ob 15.30 na Stadionu. To v obvestilo vsem tekmovalcem.

Agnes Günther:

130

Dušica - Rožamarija

»O Bog, tega nikar!« je kriknil Alfred s toliko grozo, ki je Harro osupal. »Nikdar več! Tega bi ne zmogel!... Moji živi bi tega ne vzdržali. V Braunecku straši, grozno straši! Trikrat sem že zamenjal svojo spalnico. Po hodniku tavajo strahovi in vzdihujejo. Stopnice škripljejo, po galerijah vleče. Nekoč sem slišal, ko je šlo desetero ljudi zopored po princesnem hodniku. Menite, da sem potegnil odejo čez glavo? Kaj šel! Prižgal sem luč in ga razsvetil, pa našel nisem nikogar... Le slike so pomežikovale. Ugaenil sem luč ter se vrnil v sobo. Toda ti so bili obstali, ko se je prikazala luč, ko pa je zopet ugasnila, so nadaljevali svojo pot s težkimi in lahimi koraki.«

»Oho, vi ste že tam zunaj imeli vročico!«

»Grozno so vzdihovali ter se pomikali gor in dol.«

»No, to je prav lepo, da toliko sočustvujejo z zadnjim otrokom iz rodu Brauneckerjev, z Rožo iz Braunecka. Teta mi je danes pojasnjevala, da še ne bo tako brž okrevala, kot smo se nadejali, Alfred.«

Alfred je zopet povsili glavo... V atelje pa je kakor črna pušica priletela lastovka! ter je nekaj časa krožila pod stropom. Harro jo je motril... Dnevno poičkuša, da bi si zgradila tu notri gnezdece...

»Odteti odtod, saj ne veš, kje si doma. Ne tu ne tam!«

In s paleto jo je Harro izgnal.

Teta Ulrika je torej prevzela najpoprej tega novega varovanja ter skrbel, da je prišel znova k močem. Toda tudi za njegovo moralno plat se je pobrigala ter se potrudila, da bi mu malce ojačila hrbtnico V drugih časih bi se bil Alfred brže odtegnil območju tetinega žezla, toda bil je še zelo medel in je moral svoj čas pod varuštvo

živela nego drugi morda v letih. Poleg nje dehte in bleste cvetlice katere ji je poklonila ljubezen, njena okolica diha lepoto in mir. Poletna sapica se igra z listjem trte, ki se ovija lopice. Njih okrogla in sedmerozobčasta senca se odbija od zemlje. Metuljčki jo obiskujejo. Kak krilat predrznež se usede celo na njen prstan ter nudi Rožamariji priliko, da more občudovati njegova zlato in srebrnoblasteča krila. V gozdu vlada popolna tišina. Je v njegovih vrhovih neprestano rahlo šumlja. Oblaki se podijo in zlato zažare ob sončnem zatonu. Zopet se je skrajšalo za en dan kratko poletje in zavidljivo, bogato življenje dragih ljudi.

Rožamarija je ob večerih vselej otožna. Pravijo, da je zvečer utrujena. Utrujena od pokoja? Rožamarija se bori čisto sama. Nihče ne vidi njenih nemih solz in njenih pričajnih vzdihov.

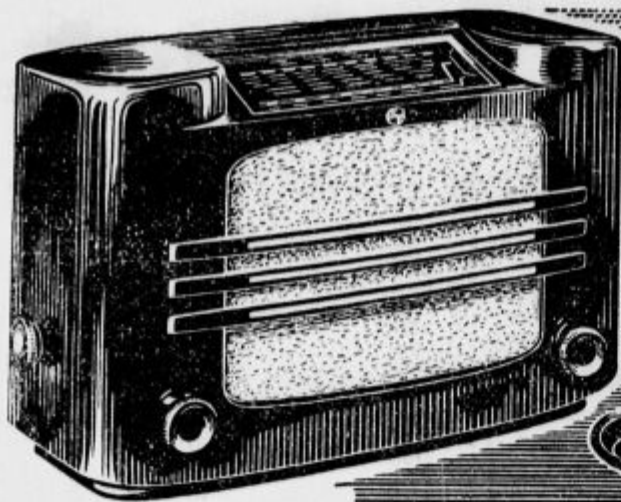
»Od tebe, ti divni poletni svet, ti zlata hiša in zeleni gozd, od vas vseh, ki stojite na obrežju, se oddaljuje moj čolnček!«

Zaprosila je, da bi smela govoriti z gospodom samotanskim pridigarjem. Ta jo bo prav rad obiskal. Toda rodbinski svet se je zbal, da bi se preveč razburila. Gospod pridigar je sicer zelo obziren in bi gotovo ne vznemiril Rožamarije, toda spominjajo se še, kako jo je bilo prijeto, ko se je pripravljala na birmo. In vendar bi se Rožamarija ne smela niti malo vznemirjati!

»Pozneje, Rožamarija, ko boš že čvrstejša!« Tako jo je tolažil.

Rožamarija jih je poslušala z lahnim, rahlim nasmeskom, ki je osupnil celo teto Ulriko. Morda ji sami ni več na tem! Rodbinski svet je dva dni preudarjal. Mar sploh vedo, o čem razmišlja? Nikdar ne vprašuje. Smeje z njo ukreniti, kar hočejo in prav nič se ne brani. Takšna je Rožamarija, kadar je bolna.

Rožamarija pa domneva, da so postali neusmiljeni iz same ljubezni do nje. Rotijo jo, naj si nekaj želi, da ji morejo ugoditi, toda edinega, kar si je zaželela, ji zgolj iz ljubezni ne morejo izpolniti.

VAŠ CENENI
SUPER

PHILIPS

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko 5 mm široka petlinjska vrstica po Din 2-30. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

„Dara“

Dospele modne novosti. Vodimo tudi ročno delo.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

Uradnica

za pisarno in prodajalno, zanesljiva, urna, s prakso in solami, sposobna za vođeče mesto — se sprejme. Plača 600—2500 din. Obširne ponudbe poslati na Publicitas a. d., Beograd pod št. 15973. b

Izobraženo gospodično iščem za svojo hčerko. Tiste, ki niso delamrčne, naj pošljejo ponudbo z navedbo predizobrazbe in družinskih razmer v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Ponižna 200«. (b)

Prodamo

Pisalni stroj »Underwood« popolnoma nov, nerabljn — napredaj. Aleksandrova št. 9-III., levo. (l)

Ia. štajerska jabolka lepa, obrana, dobite po zelo ugodni ceni v špeceriji Martine, Tyrseva cesta 17. (l)

Najboljši trboveljski premog brez prahu **koks, suha drva** **I. Pogačnik** Bohoričeva 5 Telefon 20-55

Denar

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Tel. 37-52

BANČNO KOM. ZAVOD in **MENJALNICA** **MARIBOR** Aleksandrova ulica št. 40

HRANILNE VLOGE bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Posredstva

Več stavbnih parcel od 1400—7500 m², napredaj na prometnem kraju. Vodovod, elektrika poleg. Pojasnila: Vižmarje 100.

Ugodna prilika za nakup trgovske hiše z gostilno in posestvom v bogatem trgu z dobro okolico za lesno trgovino. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Ugodna prilika 401-kr.«. (p)

Kupujte pri naših inserentih

31. oktober mednarodni dan varčevanja

Mestna hranilnica ljubljanska

ima

novih in oproščenih vlog **Din 164.000.000.—**, ki so vsak čas in brez omejitve izplačljive

Za vse vloge jamči:

Mestna občina ljubljanska

UNION

Veličasten pevski film **San Francisco** Jeanette Mac Donald Clark Gable. Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevske partijami iz Traviate in Faust, ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906. Film je v nemškem jeziku

SLOGA

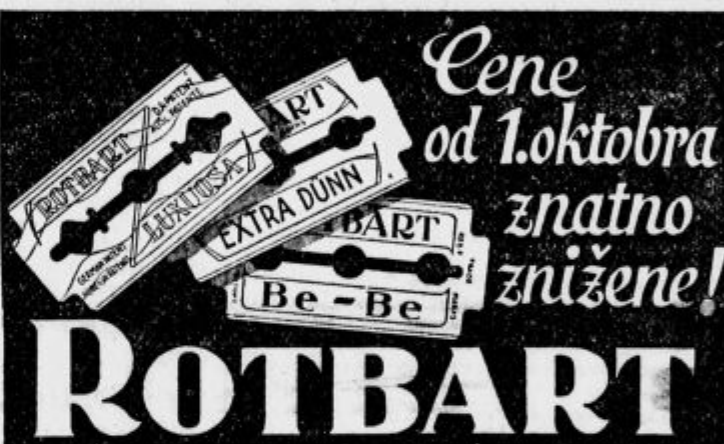
Veličasten zgodovinski vefilm **Lord Nelson** Nemški dialog — Rezervirajte si vstopnice! Jutri ob pol 11. uri dopoldne ljudska predstava po znižanih cenah.

MATICA

Tarzan, živali in plemena v pustolovskem vefilmu **Tarzan zmagovalac** Jonny Weissmüller

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Zahtevajte povsod naš list!

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, pari. oddelek, Zagreb.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 30. oktobra: 12 Plošča za ploščo se v venček poveže, vsaki in vsakemu radio postreže — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo se v venček poveže, vsaki in vsakemu radio postreže — 14.00 Vreme — 18.00 Veseli dopust! (igra Radijski orkester) — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.00 Vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Vido — olok smrti (dr. Veselin Čuč) — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 zunanji politiki (g. uradnik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Ah, kurjava, araga reč, a brez nje je mrzla peč. Pisan večer, pri katerem sodelujejo člani rad. igr. družine in plošče. Sestava in vodstvo Jožek in Ježek — 22.00 Vreme, poročila, spored — 22.15 Za vesel konec (igra Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 30. oktobra: Belgrad: 20 Bohemski večer — 22.30 Narodne pesmi — 22.45 Plesna glasba — Zagreb: 20 Opera — Dunaj: 19.30 Opera »Fatinica« — 21.40 Violončelo — 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 19.45 Pester večer — 20.30 Orkestralni koncert — 22.10 Jazz — 23.00 Ciganska glasba — Trst-Milano: 17.15 Jazz — 21.00 Večerni koncert — 22.10 Zbor — Rim-Bari: 21.00 Leharjeva opereta »Frasquita« — Praga: 19.40 Pester program — 20.55 Orkestralni koncert — 22.30 Plesna glasba — Hamburg-Stuttgart: 20.10 Filmska glasba — Frankfurt: 19.40 Vojaske pesmi in koračnice — Strassbourg: 21.30 Orkestralni koncert.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1 Podružnica: Aleksandrova b Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravn. posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravn. lista.

Otvoritveno naznanilo

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel gostilno **Marencič »pri Gustelnu«** na Zaloški cesti šte. 47 katero bom otvoril v nedeljo, dne 31. oktobra. Z dobro kapljico vseh vin in s točno postrežbo se starim in novim gostom toplo priporočam

JOZE GORSIČ

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno obraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Mesarijo

dobro ideočo, takoj prodam ali dam v najem. Vprašati: Maribor, Studenci, Radvanjska št. 6.

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje komfortno, sončno — oddam takoj ali pozneje dvema osebam. Cesta v Rožno dolino 26-I. (č)

Enosobno stanovanje

se takoj ali z decembrom odda eni ali kvečjemu dvema osebam. Idrijska ulica 6 (Stan in dom). č

Štirisobno stanovanje udobno, vse pritlikline in komfort, se odda za februarjski termin v Kersnikovi ulici št. 7. Ogled od 13 do 15 v I. nadstr.

Pouk

Strojepisni pouk večerni tečaj. Vpisovanje in pričetek pouka 3. novembra od pol 7 do 8. »Christofov učni zavod«, Domobranska 15. (u)

Objave

Preklie

Podpisani Papež Edvard, železničar, Pobrežje, preklicujem in obžalujem zalitve, ki sem jih izrekel 19. 8. 1937 v gostilni Holz na Pobrežju napram Duh Franju na Pobrežju. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od kazenskega postopanja. (o)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

+
ODBOR SLOV. KAT. AKAD. STAREŠINSTVA V LJUBLJANI
naznanja žalostno vest, da je umrl naš zvesti tovariš
dr. Franc Verbič
zdravnik javne bolnišnice v Celju
Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
Tovarišem in znancem ga priporočamo v molitev.
Ljubljana, dne 30. oktobra 1937.

+
Po dolgotrajni mučni bolezni je danes umrl v Gospodu naš iskreno ljubljni sopro, brat, stric in svak, gospod

dr. Viktor Schwegel

seksijski načelnik v pokoju, imejitelj reda sv. Save II. stopnje itd.

Pogreb bo dne 30. oktobra 1937 na Dunaju. Maše zadušnice se bodo darovale na Dunaju in v Gorjah pri Bledu. Blagopokojnika priporočamo prijateljem in znancem v trajen spomin.

Dunaj, Gorje pri Bledu, dne 28. oktobra 1937.

Žalujoči ostali